İslam'da İçki ve Hükümleri

Mezheplere Göre İçki Hükümleri

Hanbeli Fıkhı İçki Hükümleri

Kötü olan bir şeyi alenen işlemeleri. Bu da beşe ayrılır. Kilise, manastır ve benzer yapılar inşa etmeleri, Müslümanlar arasında kendi kitaplarını yüksek sesle okumaları, içki ve domuzu alenen yiyip içmeleri, dini çalgı ayinleri tertip etmeleri, evlerinin yüksekliğini Müslümanların evlerinden yüksekçe bina etmeleri, Hicaz'da ikamet etmeleri ve Harem'e girmeleri. Bu takdirde söz konusu geçen bu üç maddedeki hepsi noktasında şart koşulmuş olsun yahut olmasın, bundan uzak durulması icap eder.

4) Kötü olan bir şeyi alenen işlemeleri. Bu da beşe ayrılır. Kilise, manastır ve benzer yapılar inşa etmeleri, Müslümanlar arasında kendi kitaplarını yüksek sesle okumaları, içki ve domuzu alenen yiyip içmeleri, dini çalgı ayinleri tertip etmeleri, evlerinin yüksekliğini Müslümanların evlerinden yüksekçe bina etmeleri, Hicaz'da ikamet etmeleri ve Harem'e girmeleri. Bu takdirde söz konusu geçen bu üç maddedeki hepsi noktasında şart koşulmuş olsun yahut olmasın, bundan uzak durulması icap eder.

Kaynak: Ibn Qudamah, Delilleriyle Hanbeli Fıkhı, El Muğni, İmam Ibn Kudame El Makdisi, Cilt 2, Sayfa 414.

Haram kastedilen satış: İçki yapacağı düşünülen kimseye üzüm, hurma vb. sıkıp satmak haramdır. Çünkü Yüce Allah: "Günah ve düşmanlık üzerine yardımlaşmayın." (Maide Suresi: 2) buyurmuştur. Haramlık sabit olunca da alışveriş geçersiz olur. Çünkü bu, Allah'u Teala'ya isyan noktasında cari olan bir satış sayılacağından caiz olmaz, tıpkı zina etmesi yahut (haram) şarkılar söylemesi için cariyeyi kiralamaya benzer. Bunun yanında bu tür bir alışveriş, Yüce Allah' ın hakkına da tecavüz etmek demek olduğundan satış da haliyle fasittir; tıpkı iki dirhemi bir dirhem karşılığında satmak gibi kabul edilir.

Haram kasdedilen satış: İçki yapacağı düşünülen kimseye üzüm, hurma vb. sıkıp satmak haramdır. Çünkü Yüce Allah: *"Günah ve düşmanlık üzerine yardımlaşmayın."* (Maide Suresi: 2) buyurmuştur. Haramlık sabit olunca da alışveriş geçersiz olur. Çünkü bu, Allah'u Teâlâ'ya isyan noktasında câri olan bir satış sayılacağından caiz olmaz, tıpkı zina etmesi yahut (haram) şarkılar söylemesi için cariyeyi kiralamaya benzer. Bunun yanında bu tür bir alışveriş, Yüce Allah'ın hakkına da tecavüz etmek demek olduğundan satış da haliyle fasittir; tıpkı iki dirhemi bir dirhem karşılığında satmak gibi kabul edilir.

Kaynak: Ibn Qudamah, Delilleriyle Hanbeli Fıkhı, El Muğni, İmam Ibn Kudame El Makdisi, Cilt 3, Sayfa 27.

İşte haram kastedilen tüm alışverişlerin hükmü de böyledir. Mesela harp ehline (düşmanlara), eşkıyalara yahut da fitne çıkartanlara silah satmak, **evini içki satan kimselere kiralamak yahut da evini kilise ve bennzeri işler için kiralamak... Açıklaması geçtiği üzere bunlar haramdır ve akit de geçersizdir.**

İşte haram kasdedilen tüm alışverişlerin hükmü de böyledir. Mesela harp ehline (düşmanlara), eşkıyalara yahut da fitne çıkartanlara silah satmak, evini içki satan kimselere kiralamak yahut da evini kilise ve benzeri işler için kiralamak… Açıklaması geçtiği üzere bunlar haramdır ve akit de geçersizdir.

Kaynak: Ibn Qudamah, Delilleriyle Hanbeli Fıkhı, El Muğni, İmam Ibn Kudame El Makdisi, Cilt 3, Sayfa 28.

Birincisi: **Bu hadlerde öldürme cezasının yer almasıdır.** Mesela adam muhsan olduğu halde hırsızlık eder, zina yapar, **içki içer** ve eşkıyalık yapıp cana kıyarsa, bu durumda kendisi öldürülür,

Birincisi: Bu hadlerde öldürme cezâsının yer almasıdır. Mesela adam muhsan olduğu hâlde hırsızlık eder, zina yapar, içki içer ve eşkıyalık yapıp cana kıyarsa, bu durumda kendisi öldürülür, diğer had cezâları ise kendi-

Kaynak: Ibn Qudamah, Delilleriyle Hanbeli Fıkhı, El Muğni, İmam Ibn Kudame El Makdisi, Cilt 4, Sayfa 437.

Her sarhoş edici şey haramdır: Sarhoşluk edici her şeyin azı da çoğu da haramdır. Bu, hamr sayılır ve hükmü, haramlığı noktasındaki yaş üzüm suyundan elde edilen içki hükmü gibidir. Bunu, İmam Malik, İmam Şafü, Ebu Sevr, Ebu Ubeyd ve İshak söylemiştir.

Çünkü İbn Ömer' den rivayete göre , Nebi (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur: **"Her sarhoş edici şey hamr, her hamr da haramdır."**

Her sarhoş edici şey haramdır: Sarhoşluk edici her şeyin azı da çoğu da haramdır. Bu, hamr sayılır ve hükmü, haramlığı noktasındaki yaş üzüm suyundan elde edilen içki hükmü gibidir. Bunu, İmam Malik, İmam Şafiî, Ebu Sevr, Ebu Ubeyd ve İshak söylemiştir. Çünkü İbn Ömer'den rivâyete göre, Nebi (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur: *"Her sarhoş edici şey hamr, her hamr da haramdır."*[331]

Kaynak: Ibn Qudamah, Delilleriyle Hanbeli Fıkhı, El Muğni, İmam Ibn Kudame El Makdisi, Cilt 4, Sayfa 439.

Sarhoşluğun had cezası: Bu konuda iki görüş gelmiştir:

1) Cezası, seksen sopadır. Bunu, İmam Malik, Sevri, Ebu Hanife ve onlara uyanlar söylemiştir. Çünkü bu hususta sahabenin icması vardır. Zira Hz. Ömer, insanlarla şarabın haddi hakkında istişare etmiş ve: "İçki haddi hakkında ne düşünürsünüz?" diye sormuş, Abdurrahman b. Avf ise: "Hadlerin en hafif olanının verilmesini uygun buluyorum." deyince , **Hz. Ömer seksen sopa vurdurtmuştur."**

2) Cezası, kırk sopadır. Bu da Şafii mezhebinin görüşüdür. Çünkü **Hz. Ali (içki içen) Velid'e kırk sopa atmış sonra da: "Allah'ın Peygamberi (sallallahu aleyhi ve sellem), kırk sopa atmıştır. Ebu Bekir de kırk sopa atmıştır. Ömer ise seksen sopa atmıştır. Hepsi de sünnettir. Ben de kırk sopayı uygun görüyorum. " demiştir.**

Enes'ten nakledildiğine göre: **"Nebi (sallallahu aleyhi ve sellem)'in yanına içki içmiş bir adam getirildi. Ona iki cerideyle olmak üzere kırk sopa vurdurdu."** (Enes) dedi ki: **"Hz. Ebu Bekir de böyle yaptı.** Hz . Ömer (halife olunca) insanlarla istişare etti. Bunun üzerine Abdurrahman: **"Hadlerin en hafifi seksen sopadır." deyince, Hz. Ömer seksen sopa vurulmasını emretti."**

Sarhoşluğun had cezası: Bu konuda iki görüş gelmiştir:

1) Cezası, seksen sopadır. Bunu, İmam Malik, Sevrî, Ebu Hanife ve onlara uyanlar söylemiştir. Çünkü bu hususta sahabenin icması vardır. Zira Hz. Ömer, insanlarla şarabın haddi hakkında istişare etmiş ve: "İçki haddi hakkında ne düşünürsünüz?" diye sormuş, Abdurrahman b. Avf ise: "Hadlerin en hafif olanının verilmesini uygun buluyorum." deyince, Hz. Ömer seksen sopa vurdurtmuştur."[336]

2) Cezası, kırk sopadır. Bu da Şafiî mezhebinin görüşüdür. Çünkü Hz. Ali (içki içen) Velid'e kırk sopa atmış sonra da: "Allah'ın Peygamberi (sallallâhu aleyhi ve sellem), kırk sopa atmıştır. Ebu Bekir de kırk sopa atmıştır. Ömer ise seksen sopa atmıştır. Hepsi de sünnettir. Ben de kırk sopayı uygun görüyorum." demiştir.[337]

Enes'ten nakledildiğine göre: "Nebi (sallallâhu aleyhi ve sellem)'in yanına içki içmiş bir adam getirildi. Ona iki cerideyle olmak üzere kırk sopa vurdurdu." (Enes) dedi ki: "Hz. Ebu Bekir de böyle yaptı. Hz. Ömer (halife olunca) insanlarla istişare etti. Bunun üzerine Abdurrahman: "Hadlerin en hafifi seksen sopadır." deyince, Hz. Ömer seksen sopa vurulmasını emretti."[338]

Kaynak: Ibn Qudamah, Delilleriyle Hanbeli Fıkhı, El Muğni, İmam Ibn Kudame El Makdisi, Cilt 4, Sayfa 442.

Hanbeli Fıkhı İçki Hükümlerinin sonucu:

Alenen içki içmek Haram

İçki satışı yasak

İçki şeytan işi pisliktir uzak durulması lazım uzak duranlar kurtuluşa erer

Evini içki satan kimselerekiralama haramdır

Bir kişi muhsan olduğu halde (Evli olmak ya da toplumda saygı gören ya da ahlaki olarak yüksek bir konumda olan kişi) **içki içerse bu durumda kendisi öldürülür**

Her sarhoş edici şey haramdır ve sarhoşluk edici her şeyin azı da çoğu da haramdır

İçkinin cezası 80 ya da 40 sopadır

Hanefi Fıkhı İçki Hükümleri

Ben derim ki: Bunu, Buhari'nin Sahih'inde, "İçki içene lanet etmenin hoş olmadığı ve onun dinden çıkmadığı babı" adında bir başlık koyarak, kendi senediyle Ömer b. Hattab'dan radıyallahu anh rivayet ettiği şu hadis desteklemektedir: Rasulullah sallallahu aleyhi ve

sellem zamanında adı Abdullah ve Himar (eşek) lakaplı bir adam vardı ve bu Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'i (komik şeyler yaparak) güldürürdü. **Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem ona içkiden dolayı sopa vurdurmuştu. Yine bir gün getirildi ve Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in ermiyle sopalandı.** Orada bulunanlardan bir adam "Allahım! Ona lanet et! Ne çok getiriliyor!" dedi. Bunun üzerine Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem "Ona lanet etme. Çünkü vallahi sen onun Allah ve Rasulünü sevdiğini bilmiyorsun" buyurdu.

Ben derim ki: Bunu, Buhârî'nin Sahih'inde, "İçki içene lanet etmenin hoş olmadığı ve onun dinden çıkmadığı bâbı" adında bir başlık koyarak, kendi senediyle Ömer b. Hattab'dan radıyallâhu anh rivayet ettiği şu hadis desteklemektedir: Rasûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem zamanında adı Abdullah ve Himar (eşek) lakaplı bir adam vardı ve bu Rasûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem'i (komik şeyler yaparak) güldürürdü. Rasûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem ona içkiden dolayı sopa vurdurmuştu. Yine bir gün getirildi ve Rasûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem'in emriyle sopalandı. Orada bulunanlardan bir adam "Allahım! Ona lanet et! Ne çok getiriliyor!" dedi. Bunun üzerine Rasûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem "Ona lanet etme. Çünkü vallahi sen onun Allah ve Rasulünü sevdiğini bilmiyorsun" buyurdu[8].

Kaynak: Abu Hanifah, *Delilleriyle Hanefi Fıkhı*, Sayfa 8.

İçki ve domuz parayla satılırsa satım batıl, başka bir mal mukabilinde satılırsa fasittir.

İçki ve domuz parayla satılırsa satım batıl, başka bir mal mukabilinde satılırsa fasittir.

Kaynak: Abu Hanifah, *Delilleriyle Hanefi Fıkhı*, Sayfa 492.

İçki ticaretinin haram olmasının delili de Allah'ın (c.c) "Ey iman edenler! Şarap, kumar, dikili taşlar (putlar), fal ve şans okları birer şeytan işi pisliktir; bunlardan uzak durun ki kurtuluşa eresiniz." buyruğudur. (Maide: 90.) Aişe radıyallahu anh'dan da şöyle rivayet edilmiştir: Bakara suresinin sonlarındaki ayetler nazil olunca Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem insanların yanına çıkarak **"İçki ticaretini yapmak haram kılındı." buyurdu (Sahih-i Buhari, 437.)**

İçki ticaretinin haram olmasının delili de Allah'ın (c.c) "Ey iman edenler! Şarap, kumar, dikili taşlar (putlar), fal ve şans okları birer şeytan işi pisliktir; bunlardan uzak durun ki kurtuluşa eresiniz." buyruğudur[1463]. Aişe radıyallâhu anh'dan da şöyle rivayet edilmiştir: Bakara suresinin sonlarındaki ayetler nazil olunca Rasûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem insanların yanına çıkarak "İçki ticaretini yapmak haram kılındı." buyurdu[1464].

Kaynak: Abu Hanifah, *Delilleriyle Hanefi Fıkhı*, Sayfa 493.

Hadd cezaları şunlardır; 1-Zina cezası (haddi), 2-İftira cezası, **3-İçki içme cezası,** 4-Hırsızlık cezası, 5-Yol kesicilik cezası.

Hadd cezaları şunlardır; 1-Zina cezası (haddi), 2- İftira cezası, 3-İçki içme cezası, 4-Hırsızlık cezası, 5-Yol kesicilik cezası.

Kaynak: Abu Hanifah, *Delilleriyle Hanefi Fıkhı*, Sayfa 732.

Saib b Yezid'den şöyle rivayet edilmiştir: **Rasulullah sallallahu ve sellem zamanında, Ebu Bekir'in dayıallahu anh hilafeti ile Ömer'in radıyallahu anh hilafetinin başlarında bize içki içen biri getirildiğinde biz ona ellerimiz, ayakkabılarımız ve elbiselerimizle vururduk. Ömer'in halifeliğinin sonlarına doğru Ömer radıyallahu anh kırk kırbaç vurdurdu. Hatta insanlar azıp fasıklaşınca seksen kırbaç vurdurdu. (Sahih-i Buhari. s. 1423.)**

Ali radıyallahu anh'tan şöyle rivayet edilmiştir: **İçkide Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem kırk ve Ebu Bekir kırk kırbaç vurdurdu. Bunu Ömer seksene tamamladı. Bunların hepsi sünnettir. (Sünen-i Ebi Davud 4/164.)** Müslim'in rivayetinde şu ziyade yer almaktadır:

"Ömer de seksen kırbaç vurdurdu. Bunların hepsi sünnettir. Bana ise bu (kırk kırbacı) daha sevimlidir." (Sahih-i Müslim 3/1332.)

Saib b. Yezid'den şöyle rivayet edilmiştir: Rasûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem zamanında, Ebû Bekir'in radıyallâhu anh hilafeti ile Ömer'in radıyallâhu anh hilafetinin başlarında bize içki içen biri getirildiğinde biz ona ellerimiz, ayakkabılarımız ve elbiselerimizle vururduk. Ömer'in halifeliğinin sonlarına doğru Ömer radıyallâhu anh kırk kırbaç vurdurdu. Hatta insanlar azıp fasıklaşınca seksen kırbaç vurdurdu[2126].

Ali radıyallâhu anh'tan şöyle rivayet edilmiştir: İçkide Rasûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem kırk ve Ebû Bekir kırk kırbaç vurdurdu. Bunu Ömer seksene tamamladı. Bunların hepsi sünnettir[2127]. Müslim'in rivâyetinde şu ziyade yer almaktadır:

"Ömer de seksen kırbaç vurdurdu. Bunların hepsi sünnettir. Bana ise bu (kırk kırbacı) daha sevimlidir"[2128].

Kaynak: Abu Hanifah, *Delilleriyle Hanefi Fıkhı*, Sayfa 755-756.

İçki içme cezası nitelik bakımından zina haddi gibidir. Dolayısıyla elbiseleri çıkarılır, vuruşlar bedeninin muhtelif yerlerine yapılır. Sayı bakımından ise kazf cezası gibidir; sahabenin (Allah hepsinden razı olsun) icmasıyla seksen kırbaçtır.

İçki içme cezası nitelik bakımından zina haddi gibidir. Dolayısıyla elbiseleri çıkarılır, vuruşlar bedeninin muhtelif yerlerine yapılır. Sayı bakımından ise kazf cezası gibidir; sahabenin (Allah hepsinden razı olsun) icmâsıyla seksen kırbaçtır.

Kaynak: Abu Hanifah, *Delilleriyle Hanefi Fıkhı*, Sayfa 756.

Hanefi Fıkhı İçki Hükümlerinin sonucu:

İçkinin cezası 80 ya da 40 sopadır

İçki satışı batıldır

İçki ticareti haramdır

İçki şeytan işi pisliktir uzak durulması lazım uzak duranlar kurtuluşa erer

İçki içene 80 ya da 40 sopayla vurmak sünnettir

Şafii Fıkhı İçki Hükümleri

Şafii der ki: Birisi bana: İlim nedir ve ilim konusunda insanların ne yapması gerekir? diye sordu. Ona dedim ki:

İlim ikidir: Birincisi, herkesin bildiği ilimdir. Akıllı ve ergin her müslümanın onu bilmemesi caiz değildir.

Buna örnek verir misiniz? dedi.

Ben de şöyle dedim: Beş vakit namazı, Allah'ın insanlara farz kıldığı: Ramazan orucunu, gücü yetenlerin hacca gitmelerini, mallarından zekat vermelerini; Allah'ın insanlara zinayı, adam öldürmeyi, hırsızlığı ve **içkiyi haram kıldığını;** insanların düşünmeleri, yapmaları ve canlarıyla fedakarlıkta bulunmaları gibi kendilerinden istenilen diğer hususları ve Allah'ın haram kıldığı şeylerden sakınmaları gerektiğini bilmeleridir.

961. Şâfiî der ki: Birisi bana: İlim nedir ve ilim konusunda insanların ne yapması gerekir? diye sordu. Ona dedim ki:

İlim ikidir:

Birincisi, herkesin bildiği ilimdir. Akıllı ve ergin her müslümanın onu bilmemesi câiz değildir.

962. Buna örnek verir misiniz? dedi.

963. Ben de şöyle dedim: Beş vakit namazı, Allah'ın insanlara farz kıldığı: Ramazan orucunu, gücü yetenlerin hacca gitmelerini, mallarından zekât vermelerini; Allah'ın insanlara zinayı, adam öldürmeyi, hırsızlığı ve içkiyi haram kıldığını; insanların düşünmeleri, yapmaları ve canlarıyla fedakârlıkta bulunmaları gibi kendilerinden istenilen diğer hususları ve Allah'ın haram kıldığı şeylerden sakınmaları gerektiğini bilmeleridir.

Kaynak: Al Shafi'i Er-Risale İslam Hukukunun Kaynakları, Fıkıh Usulü, Sayfa 197.

"En efdal cihad, güç ve kudret sahibi bir zorbaya karşı emr-i maruf görevi yapmaktır. En üstün şehidlik mertebesi de bu sebepten dolayı öldürülmektir."

Bu görevin başkalarına zarar vermesi halinde ise, bundan sakınmak lazımdır. Çünkü, bir kimsenin yaptığı bir işle -bu iş emr-i maruf ve nehy-i münker de olsa- başkalarını zarara maruz bırakması caiz değildir.

Böyle bir durumda yapılması vacip olan şey, kalbiye nefret duymak ve kötülüğün işlendiği yeri terk etmektir. Çünkü, bir tepki gösterilmediği takdirde, kötülük ve günahların işlendiği yerde durmak ve onlara bakıp seyretmek caiz değildir.

Bu sebeple, mesela, sessiz ve tepkisiz bir şekilde içki sofrasında oturan bir kimse, içki içmese de, fasık olur.

"En efdal cihad, güç ve kudret sahibi bir zorbaya karşı emr-i maruf görevi yapmaktır. En üstün şehidlik mertebesi de bu sebepten dolayı öldürülmektir."

Bu görevin başkalarına zarar vermesi hâlinde ise, bundan sakınmak lâzımdır. Çünkü, bir kimsenin yaptığı bir işle -bu iş emr-i maruf ve nehy-i münker de olsa- başkalarını zarara maruz bırakması câiz değildir.

Böyle bir durumda yapılması vâcip olan şey, kalbiyle nefret duymak ve kötülüğün işlendiği yeri terk etmektir. Çünkü, bir tepki gösterilmediği takdirde, kötülük ve günahların işlendiği yerde durmak ve onlara bakıp seyretmek câiz değildir.

Bu sebeple, meselâ, sessiz ve tepkisiz bir şekilde içki sofrasında oturan bir kimse, içki içmese de, fâsık olur.[115]

Kaynak: Al Ghazali, Dinde 40 Prensip, Sayfa 143.

"Size büyük günahları haber vereyim mi?" Bunlar Allah teala'ya ortak tanımak, anne babaya saygısızlık etmek, yalan söylemek ve yalan şahidlik yapmaktır."

Bazı hadislerde, **Helak edici olan büyük günahlardan** daha başkaları da zikredilmiştir. Örneğin, adam öldürmek, zina yapmak, **içki içmek,** faiz yemek, arkadaşlarını bırakıp cepheden kaçmak, namuslu bir kimseye (özellikle de kadına) iftirada bulunmak bunlardandır.

"Size büyük günahları haber vereyim mi? Bunlar Allah teâlâ'ya ortak tanımak, anne babaya saygısızlık etmek, yalan söylemek ve yalan şahidlik yapmaktır."[15]

Bil ki, yalanın her çeşidi haramdır. Bunda küçük ve büyük ayırımı da yoktur. Onun için, bir gün bir kadın küçük çocuğunu çağırarak, "Gel, sana bir şey veririm." deyince, Allah Resûlu aleyhissalatu vesselâm ona,

"Çocuk gelirse, kendisine ne verirsin?" diye sordu. Kadın,

---

14 -Nahl, 105

15 -Bazı hadislerde, helâk edici olan büyük günahlardan daha başkaları da zikredilmiştir. Örneğin, adam öldürmek, zina yapmak, içki içmek, faiz yemek, arkadaşlarını bırakıp cepheden kaçmak, namuslu bir kimseye (özellikle de kadına) iftirada bulunmak bunlardandır.

Kaynak: Al Ghazali, Dinde 40 Prensip, Sayfa 182.

"Zina eden, hırsızlık yapan, **içki içen veya diğer büyük günahlardan birini işleyen bir kimse tevbe etmeden ölürse, ona iki büyük yılan musallat edilir. Bunlardan birisi onun baş tarafından, diğeri de ayak tarafından onu ısırıp zehirler." (İbnu Ebid-Dünya)

"Zina eden, hırsızlık yapan, içki içen veya diğer büyük günahlardan birini işleyen bir kimse tevbe etmeden ölürse, ona iki büyük yılan musallat edilir. Bunlardan birisi onun baş tarafından, diğeri de ayak tarafından onu ısırıp zehirler." (İbnu Ebid-dünya)

Kaynak: Al Ghazali, Dinde 40 Prensip, Sayfa 482.

Kendisinde bizzat var olan ve içindeki bir özellik nedeniyle **haram olan maddelerdir; örnein arap/içki, domuz... Bu haramlığı kesin olan yiyecek ve içeceklerin dışında bunlardan**

üretilen ya da bu türdeki gıdalar da kesin olarak haramdır.

A- BİRİNCİ KISIM:

Kendisinde bizzat var olan ve içindeki bir özellik nedeniyle haram olan maddelerdir; örneğin şarap/içki, domuz... Bu

haramlığı kesin olan yiyecek ve içeceklerin dışında bunlardan üretilen ya da bu türdeki gıdalar da kesin olarak haramdır.

Kaynak: Al Ghazali, Helaller ve Haramlar, Sayfa 29-30.

gayri müslimlerden cizye/haraç alırken, eğer ellerindeki varlık/nakit kesin olarak şarap/içki veya faizden elde edilen bir paraysa biz bunu almayız.

lüman idaresi altındaki azınlıklar, gayri müslimlerden cizye/vergi/haraç alırken, eğer ellerindeki varlık/nakit kesin olarak şarap/içki veya faizden elde edilen bir paraysa biz bunu almayız. İşte bu bakımdan o dönemlerdeki onların mal varlıkları

Kaynak: Al Ghazali, Helaller ve Haramlar, Sayfa 116.

"Bu tür ictihadi meselelerde herbir müctehid isabetli karar almıştır demekteyim." Çünkü herhangi bir mesele, eğer bizzat onun kendisiyle ilgili olarak açık bir nass yok ise veya buna yakın bir meselede hakkında bir nass bulunmuyorsa, buna göre değerlendirilir ve hüküm böyledir. Yani bu söylediklerimiz de bu anlamda celi/açık bir kıyastır. Tıpkı bu meselede ve aynı zamanda **içki içme cezasıyla ilgili meselede olduğu gibi. Çünkü sahabe, içki cezası olarak kırk sopa uygulardı. Kısaca hepsi de sünnete/uygulamaya uygundur ve haktırlar.

Tıpkı bu meselede ve aynı zamanda içki içme cezasıyla ilgili meselede olduğu gibi. Çünkü sahabe, içki cezası olarak kırk sopa uygulardı. Kısaca hepsi de sünnete/uygulamaya uygundur ve haktırlar.

Kaynak: Al Ghazali, Helaller ve Haramlar, Sayfa 289.

Şafii Fıkhı İçki Hükümlerinin sonucu:

İçki haramdır

İçki şeytan işi pisliktir uzak durulması lazım uzak duranlar kurtuluşa erer

Kişi içki içmese bile içki sofrasında oturursa fasık olur

içki ticareti haramdır

İçki içen bir kişi tevbe etmeden ölürse öldükten sonra ona iki büyük yılan musallat edilir bunlardan birisi onun baş tarafından diğeri de ayak tarafından onu ısırıp zehirler (İbnu Ebid-Dünya)

Gayrimüslimlerden **cizye/vergi/haraç** alırken ellerinde kalan varlık/nakit kesin olarak **şarap/içki veya faizden elde edilen bir paraysa bu parayı almak haramdır**

İçki içene 80 ya da 40 sopayla vurmak sünnettir

Maliki Fıkhı İçki Hükümleri

Yezid oğlu Saib şöyle rivayet etti: Ömer b. Hattab (r.a.) yanımıza gelerek: **Falan kimsede içki kokusu buldum. Bunun kaynatılmış üzüm şırası olduğunu iddia ediyor. İçtiği şeyi sorup araştıracağım. Şayet sarhoş ediyorsa onu kırbaçlayacağım dedi. Bunu araştırdı. İçki olduğunu öğrenince ona seksen kırbaç vurdu. (Şeybani, 709).**

Bilindiği gibi yüce dinimiz İslamiyet ilmi gerçeklerle çatışmayan yegane hak dindir. İlmen ve tıbben faydalı kabul edilen şeyleri, İslamiyet mubah saymış, **zararlı kabul edilenleri de ondört asır önce yasaklamıştır. Her türlü alkollü içki ve uyuşturucu maddeleri de akla, sağlığa, mala, aileye ve hatta cemiyete zararlı olduğu için haram kılmıştır. Maide suresinin 90 ve 91, ayetinde şöyle buyurulur: Ey iman edenler, içki kumar, dikili taşlar (putlar), fal okları ancak şeytan işi olan iğrenç şeylerdir. Onun için bunlardan kaçınınız ki kurtuluşa eresiniz. Şeytan, içki ve kumarda ancak aranıza düşmanlık ve kin düşürmek, sizi Allah'ı anmaktan ve namazdan alıkoymak ister. Konuyla ilgili hadisler ve içki içene verilecek ceza bu bahisde görülecektir.**

١ – وحدّثنى عَنْ مَالِكٍ ، عَنِ ابْنِ شِهَابٍ ، عَنِ السَّائِبِ بْنِ يَزِيدَ ؛ أَنَّهُ أَخْبَرَهُ أَنَّ عُمَرَ ابْنَ الْخَطَّابِ خَرَجَ عَلَيْهِمْ فَقَالَ : إِنِّى وَجَدْتُ مِنْ فُلَانٍ رِيحَ شَرَابٍ . فَزَعَمَ أَنَّهُ شَرَابُ الطِّلَاءِ . وَأَنَا سَائِلٌ عَمَّا شَرِبَ . فَإِنْ كَانَ يُسْكِرُ جَلَدْتُهُ . فَجَلَدَهُ عُمَرُ الْحَدَّ تَامًّا .

1. Yezid oğlu Saib şöyle rivayet etti: Ömer b. Hattab (r.a.) yanımıza gelerek: «Falan kimsede içki kokusu buldum. Bunun kaynatılmış üzüm şırası olduğunu iddia ediyor. İçtiği şeyi sorup araştıracağım. Şayet sarhoş ediyorsa onu kırbaçlıyacağım» dedi. Bunu araştırdı. İçki olduğunu öğrenince ona seksen kırbaç vurdu.[2] (Şeybanî, 709).

٢ – وحدّثنى عَنْ مَالِكٍ ، عَنْ ثَوْرِ بْنِ زَيْدٍ الدِّيلِيِّ ؛ أَنَّ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ اسْتَشَارَ فِى الْخَمْرِ يَشْرَبُهَا الرَّجُلُ . فَقَالَ لَهُ عَلِىُّ بْنُ أَبِى طَالِبٍ . نَرَى أَنْ تَجْلِدَهُ ثَمَانِينَ . فَإِنَّهُ إِذَا شَرِبَ سَكِرَ . وَإِذَا سَكِرَ هَذَى . وَإِذَا هَذَى افْتَرَى . أَوْ كَمَا قَالَ . فَجَلَدَ عُمَرُ فِى الْخَمْرِ ثَمَانِينَ .

(1) Bilindiği gibi yüce dinimiz İslâmiyet ilmi gerçeklerle çatışmayan yagane hak dindir. İlmen ve tıbben faydalı kabul edilen şeyleri, İslamiyet mubah saymış, zararlı kabul edilenleri de ondört asır önce yasaklamıştır. Her türlü alkollü içki ve uyuşturucu maddeleri de akla, sağlığa, mala, aileye ve hatta cemiyete zararlı olduğu için haram kılmıştır. Maide sûresinin 90 ve 91. ayetinde şöyle buyurulur: «**Ey iman edenler, içki kumar, dikili taşlar (putlar), fal okları ancak şeytan işi olan iğrenç şeylerdir. Onun için bunlardan kaçınınız ki kurtuluşa eresiniz. Şeytan, içki ve kumarda ancak aranıza düşmanlık ve kin düşürmek, sizi Allah'ı anmaktan ve namazdan alıkoymak ister.**» Konuyla ilgili hadisler ve içki içene verilecek ceza bu bahisde görülecektir.

Kaynak: Malik Ibn Anas, Muvatta 4, Sayfa 143.

Peygamberimizin zevcesi Hz. Aişe'den: resulullah (s.a.v.)'e bal şerbetinin hükmü sorulunca: **Sarhoş edici her içki haramdır buyurdu.**

Buhari, Eşribe 74/4; Müslim, Eşribe, 36/7, no:67, 68; Şeybani, 711. **Bal şerbeti kabarıp sertleşerek köpüğünü atar ve sarhoş edici bir hale gelirse içilmesi haramdır.** Aksi takdirde, bal şerbetinin içilmesi helal ve şifadır. Hatta bal şerbeti, soğuk içilirse ishale, ılık içilirse kabıza yararlıdır.

٩ – وحدّثنى يَحْيَى عَنْ مَالِكٍ ، عَنِ ابْنِ شِهَابٍ ، عَنْ أَبِى سَلَمَةَ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمٰنِ ، عَنْ عَائِشَةَ زَوْجِ النَّبِىِّ ﷺ : أَنَّهَا قَالَتْ : سُئِلَ رَسُولُ اللهِ ﷺ عَنِ الْبِتْعِ ؟ فَقَالَ « كُلُّ شَرَابٍ أَسْكَرَ فَهُوَ حَرَامٌ » .

9. Peygamberimizin zevcesi Hz. Aişe'den: Resûlullah (s.a.v.)'e bal şerbetinin hükmü sorulunca: «Sarhoş edici her içki haramdır» buyurdu.[11]

(11) Buharî, Eşribe, 74/4; Müslim, Eşribe, 36/7, no:67, 68; Şeybanî, 711.
Bal şerbeti kabarıp sertleşerek köpüğünü atar ve sarhoş edici bir hale gelirse içilmesi haramdır. Aksi takdirde, bal şerbetinin içilmesi helal ve şifadır. Hatta bal şerbeti, soğuk içilirse ishale, ılık içilirse kabıza yararlıdır.

Kaynak: Malik Ibn Anas, Muvatta 4, Sayfa 148.

1. Ceza Gerektiren İçki:

Ulema, kendi isteğiyle ve hiç kimsenin baskısı olmaksızın **şarap içen kimseye -içtiği, ister az, ister çok olsun- ceza lazım geldiğinde müttefik iseler de, diğer içkiler hakkında ihtilaf etmişlerdir. Hicaz fukahası, «Diğer içkilerde şarabın hükmünde olpu, şarabı içen kimseye -ister sarhoş olsun, ister olmasın, içtiği, ister az, ister çok olsun- nasıl ceza lazım geliyorsa, diğer içkileri de içene -içtiği ister az, ister çok olsun, ister sarhoş olsun, ister olmasın-ceza lazım gelir»** demişlerse de Irak uleması «Diğer içeceklerden ancak, **kişiyi sarhoş edecek kadar içmek haramdır ve cezayı gerektirir»** demişlerdir ki, her iki tarafın da delillerini «yiyecek ve içecekler» babında anlattığımız için, burada bir daha tekrarlamaya lüzum görmüyoruz

1. Ceza Gerektiren İçki:

Ulema, kendi isteğiyle ve hiç kimsenin baskısı olmaksızın şarap içen kimseye -içtiği, ister az, ister çok olsun- ceza lazım geldiğinde müttefik iseler de, diğer içkiler hakkında ihtilâf etmişlerdir. Hicaz fukahası, «Diğer içkilerde şarabın hükmünde olup, şarabı içen kimseye -ister sarhoş olsun, ister olmasın, içtiği, ister az, ister çok olsun- nasıl ceza lazım geliyorsa, diğer içkileri de içene -içtiği ister az, ister çok olsun, ister sarhoş olsun, ister olmasın-ceza lazım gelir» demişlerse de Irak uleması «Diğer içeceklerden ancak, kişiyi sarhoş edecek kadar içmek haramdır ve cezayı gerektirir» demişlerdir ki, her iki tarafın da delillerini «Yiyecek ve içecekler» babında anlattığımız için, burada bir daha tekrarlamaya lüzum görmüyoruz[3085]

2. İçkinin Cezası:

'İçki içene ne lazım gelir?' konusuna gelince;

Ulema, içki içen kimseye hem ceza lazım geldiğinde ve hem de -eğer tevbe etmezse- fasık olduğunda müttefik iseler de, kendisine lazım gelen cezanın miktarı hakkında ihtilaf etmişlerdir. Cumhur, «Seksen değnek», İmam Şafii, Ebu Sevr ve İmam Davud «Kırk değnek lazım gelir» demişlerdir. Bu ihtilaf hür'e lazım gelen cezanın miktarı

hakkındadır. Köleye lazım gelen ceza ise -chumrau göre- hür'e lazım gelen cezanın aynısıdır. Zahiriler ise «Köle ile hür'e lazım gelen ceza aynıdır ki bu, kırk değnektir» demişlerdir. İmam Şafii de «Köleye yirmi değnek lazım gelir» demiştir. «Hür'ün cezası seksen değnektir» diyenler ise, «Kırk değnektir» Demişlerdir. Cumhurun dayanağı, Hz. Ömer'in içki ibtilasının çoğaldığını görünce, cezasının arttırılması hususunda ashaba danışması ve Hz. Ali'nin «İçki içen kimse sarhoş olur. Sarhoş olan kimse ileri geri konuşur. İleri geri konuşan kimse de şuna buna dil uzatır. Şuna buna dil uzatana (zina isnad edene) ise, seksen değnek lazım gelir» diyerek içki içen kimseye seksen değnek vurdurmasını kendisine tavsiye etmesidir. Diğerleri ise, «Peygamber (s.a.v) Efendimiz zamanında» İçkinin sınırlı ve miktarı belli bir cezası yoktu. Peyamber (s.a.v) Efendimiz'in huzurunda, içki içenlere ayakkabı ve benzeri şeyleir rastgele miktarda vuruluyordu Hz. Ebu bekir de ashaba «Peygamber (s.a.v) Efendimiz zamanında İçki içenlere kaç dayak vuruluyordu?» diye sormuş, ashab da kırk dayak civarında tahmin ettiklerini söylemişlerdir» demişlerdir. Ebu Said el-Hudri'den de «Peygamber (s.a.v) Efendimiz içki içenlere bir çift ayakkabı ile kırk defa vuruyordu. Hz. Ömer ise, ayakkabının bir tekini ir dayak kabul ederek içkinin cezasını seksen değneğe çıkarttı» dediği rivayet olunmuştur. Ebu said el-hudri'den, daha sıhhatli bir başka yolla da «Peygamber (s.a.v) Efendimiz içki içene kırk değnek vurduruyordu» dediği rivayet olunmuştur. Bu hadis Hz. Ali'den de daha da sıhhatli bir yolla rivayet olunmuştur ki, İmam Şafii de bu görüştedir.

2. İçkinin Cezası:

'İçki içene ne lazım gelir?' konusuna gelince;
Ulema, içki içen kimseye hem ceza lazım geldiğinde ve hem de -eğer tevbe etmezse- fasık olduğunda müttefik iseler de, kendisine lazım gelen cezanın miktarı hakkında ihtilâf etmişlerdir. Cumhur, «Seksen değnek», İmam Şafii, Ebû Sevr ve İmam Dâvûd «Kırk değnek lazım gelir» demişlerdir. Bu ihtilâf hür'e lazım gelen cezanın miktarı hakkındadır. Köleye lazım gelen ceza ise -cumhura göre- hür'e lazım gelen cezanın yansıdır. Zahiriler ise «Köle ile hür'e lazım gelen ceza aynıdır ki bu, kırk değnektir» demişlerdir. İmam Şâfii de «Köleye yirmi değnek lazım gelir» demiştir. «Hür'ün cezası seksen değnektir» diyenler ise, «Kırk değnektir» demişlerdir.
Cumhurun dayanağı, Hz. Ömer'in içki ibtilasının çoğaldığını görünce, cezasının arttırılması hususunda ashaba danışması ve Hz. Ali'nin «İçki içen kimse sarhoş olur. Sarhoş olan kimse ileri geri konuşur. İleri geri konuşan kimse de şuna buna dil uzatır. Şuna buna dil uzatana (zina isnad edene) ise, seksen değnek lazım gelir» diyerek içki içen kimseye seksen değnek vurdurmasını kendisine tavsiye etmesidir. Diğerleri ise, «Peygamber (s.a s) Ef dimiz zamanında içkinin sınırlı ve miktarı belli bir cezası yoktu. PeygamrT" (s.a.s) Efendimiz'in huzurunda, içki içenlere ayakkabı ve benzeri şeyleri rastgele miktarda vuruluyordu [3086] Hz. Ebû Bekir de ashaba «Peygambe6 (s.a.s) Efendimiz zamanında içki içenlere kaç dayak vuruluyordu?» diy * sormuş, ashab da kırk dayak civarında tahmin ettiklerini söylemişlerdir» [3087] demişlerdir. Ebû Said el-Hudrî'den de «Peygamber (s.a.s) Efendimiz içki içenlere bir çift ayakkabı ile kırk defa vurduruyordu. Hz. Ömer ise, ayakkabının bir tekini bir dayak kabul ederek içkinin cezasını seksen değneğe çıkarttı» [3088] dediği rivayet olunmuştur. Ebû Said el-Hudrî'den, daha sıhhatli bir başka yolla da «Peygamber (s.a.s) Efendimiz içki içene kırk değnek vurduruyordu» [3089] dediği rivayet olunmuştur. Bu hadis Hz. Ali'den de daha da sıhhatli bir yolla rivayet olunmuştur ki, İmam Şâfii de bu görüştedir. [3090]

Kaynak: İbn-i Rüşd, Bidâyetü'l-Müctehid ve Nihâyetü'l-Muktesid, Cilt 3, Şerbü'l-Hamr (İçki Kitabı) Bölümü.

Şüphe yok ki içki içen kimse, içkinin aklını alıp götüreceğini, aklı başında olmadığı için de istenmeyen bazı şeyleri yapabileceğini de bilir. Bu durumda içki yüzünden

neler yapabileceğinin şuurunda olan kimse, Resül-i Ekrem'e bile bile hakaret etmiş sayılır. İşte bunun içindir ki, sarhoşun eşini boşaması, kölesini azat etmesi geçerlidir ve ona **kısas ve benzeri cezalar da uygulanır.**

Şüphe yok ki içki içen kimse, içkinin aklını alıp götüreceğini, aklı başında olmadığı için de istenmeyen bazı şeyleri yapabileceğini de bilir. Bu durumda içki yüzünden neler yapabileceğinin şuurunda olan kimse, Resûl-i Ekrem'e bile bile hakaret etmiş sayılır. İşte bunun içindir ki, sarhoşun eşini boşaması, kölesini azat etmesi geçerlidir ve ona kısas ve benzeri cezâlar da uygulanır.

Kaynak Kâdî İyâz, Şifâ-i Şerîf Şerhi, Cilt 3, Sayfa 357.

Maliki Fıkhı İçki Hükümlerinin sonucu:

İçki haramdır

İçki şeytan işi pisliktir uzak durulması lazım uzak duranlar kurtuluşa erer

içki ticareti haramdır

İçki içene 80 ya da 40 sopayla vurmak sünnettir

Sarhoş edici her içki haramdır

Kur'an'a Göre İçki Hükümleri

Bakara 219: Ey Muhammed! Sana **şarap** ve kumardan soruyorlar. De ki: Bu **ikisinde büyük bir günah,** bir de insanlar için bazı menfaatler vardır. **Fakat günahları, menfaatlerinden daha büyüktür.** Yine sana neyi infak edeceklerini soruyorlar. De ki: İhtiyaçtan fazlasını infak edin. İşte böylece Allah, size âyetlerini açıklıyor. Umulur ki siz düşünürsünüz.

Maide 90: Ey iman edenler! **İçki,** kumar, dikili taşlar (putlar) ve fal okları **şeytan işi birer pisliktir. Bunlardan kaçının ki, kurtuluşa eresiniz.**

Maide 91: **Şeytan, içki ve kumarla sizin aranıza düşmanlık ve kin sokmak ve sizi Allah'ı anmaktan ve namazdan alıkoymak ister. Artık bunlardan vazgeçtiniz değil mi?**

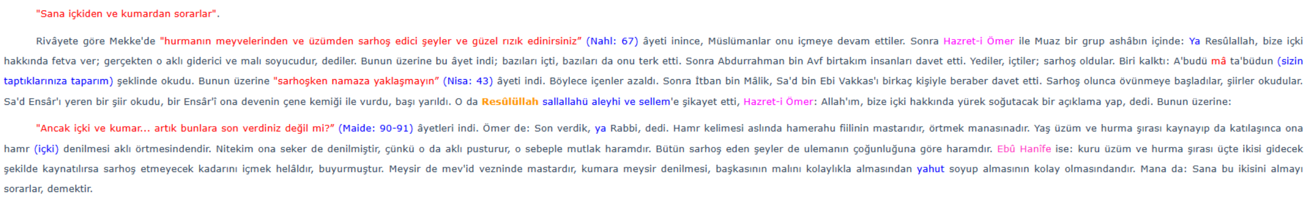
Bakara 219 Beyzavi Tefsiri

"Sana içkiden ve kumardan sorarlar".

Rivâyete göre Mekke'de **"hurmanın meyvelerinden ve üzümden sarhoş edici şeyler ve güzel rızık edinirsiniz" (Nahl: 67)** âyeti inince, Müslümanlar onu içmeye devam ettiler. Sonra Hazret-i Ömer ile Muaz bir grup ashâbın içinde: Ya Resûlallah, bize içki hakkında fetva ver; gerçekten o aklı giderici ve malı soyucudur, dediler. Bunun üzerine bu âyet indi; bazıları içti, bazıları da onu terk etti. Sonra Abdurrahman bin Avf birtakım insanları davet etti.

Yediler, içtiler; sarhoş oldular. Biri kalktı: A'budü mâ ta'büdun (sizin taptıklarınıza taparım) şeklinde okudu. Bunun üzerine **"sarhoşken namaza yaklaşmayın" (Nisa: 43)** âyeti indi. Böylece içenler azaldı. Sonra İtban bin Mâlik, Sa'd bin Ebi Vakkas'ı birkaç kişiyle beraber davet etti. Sarhoş olunca övünmeye başladılar, şiirler okudular. Sa'd Ensâr'ı yeren bir şiir okudu, bir Ensâr'î ona devenin çene kemiği ile vurdu, başı yarıldı. O da **Resûlüllah** sallallahü aleyhi ve sellem'e şikayet etti, Hazret-i Ömer: Allah'ım, bize içki hakkında yürek soğutacak bir açıklama yap, dedi. Bunun üzerine:

"Ancak içki ve kumar... artık bunlara son verdiniz değil mi?" (Maide: 90-91) âyetleri indi. Ömer de: Son verdik, ya Rabbi, dedi. Hamr kelimesi aslında hamerahu fiilinin mastarıdır, örtmek manasınadır. Yaş üzüm ve hurma şırası kaynayıp da katılaşınca ona **hamr (içki) denilmesi aklı örtmesindendir. Nitekim ona seker de denilmiştir, çünkü o da aklı pusturur, o sebeple mutlak haramdır. Bütün sarhoş eden şeyler de ulemanın çoğunluğuna göre haramdır.** Ebû Hanîfe ise: kuru üzüm ve hurma şırası üçte ikisi gidecek şekilde kaynatılırsa sarhoş etmeyecek kadarını içmek helâldır, buyurmuştur. Meysir de mev'id vezninde mastardır, kumara meysir denilmesi, başkasının malını kolaylıkla almasından yahut soyup almasının kolay olmasındandır. Mana da: Sana bu ikisini almayı sorarlar, demektir.

"Sana içkiden ve kumardan sorarlar".

Rivâyete göre Mekke'de "hurmanın meyvelerinden ve üzümden sarhoş edici şeyler ve güzel rızık edinirsiniz" (Nahl: 67) âyeti inince, Müslümanlar onu içmeye devam ettiler. Sonra Hazret-i Ömer ile Muaz bir grup ashâbın içinde: Ya Resûlallah, bize içki hakkında fetva ver; gerçekten o aklı giderici ve malı soyucudur, dediler. Bunun üzerine bu âyet indi; bazıları içti, bazıları da onu terk etti. Sonra Abdurrahman bin Avf birtakım insanları davet etti. Yediler, içtiler; sarhoş oldular. Biri kalktı: A'budü mâ ta'büdun (sizin taptıklarınıza taparım) şeklinde okudu. Bunun üzerine "sarhoşken namaza yaklaşmayın" (Nisa: 43) âyeti indi. Böylece içenler azaldı. Sonra İtban bin Mâlik, Sa'd bin Ebi Vakkas'ı birkaç kişiyle beraber davet etti. Sarhoş olunca övünmeye başladılar, şiirler okudular. Sa'd Ensâr'ı yeren bir şiir okudu, bir Ensâr'î ona devenin çene kemiği ile vurdu, başı yarıldı. O da Resûlüllah sallallahü aleyhi ve sellem'e şikayet etti, Hazret-i Ömer: Allah'ım, bize içki hakkında yürek soğutacak bir açıklama yap, dedi. Bunun üzerine:

"Ancak içki ve kumar... artık bunlara son verdiniz değil mi?" (Maide: 90-91) âyetleri indi. Ömer de: Son verdik, ya Rabbi, dedi. Hamr kelimesi aslında hamerahu fiilinin mastarıdır, örtmek manasınadır. Yaş üzüm ve hurma şırası kaynayıp da katılaşınca ona hamr (içki) denilmesi aklı örtmesindendir. Nitekim ona seker de denilmiştir, çünkü o da aklı pusturur, o sebeple mutlak haramdır. Bütün sarhoş eden şeyler de ulemanın çoğunluğuna göre haramdır. Ebû Hanîfe ise: kuru üzüm ve hurma şırası üçte ikisi gidecek şekilde kaynatılırsa sarhoş etmeyecek kadarını içmek helâldır, buyurmuştur. Meysir de mev'id vezninde mastardır, kumara meysir denilmesi, başkasının malını kolaylıkla almasından yahut soyup almasının kolay olmasındandır. Mana da: Sana bu ikisini almayı sorarlar, demektir.

Bakara 219 Ebü'l-Bereket Bağdadi AKA Nefesi Tefsiri

"Ey îman edenler! Siz sarhoş iken (ne söylediğinizi bilinceye kadar) namaza yaklaşmayın." Nisa, 43.

İşte bu âyetin de gelmesi üzerine Müslümanlardan içki içenlerin sayısı azalmaya başlamıştı. Yine bir gün Utban b. Mâlik bir davet hazırladı, bazılarını buraya davet etti: **Bir hayli içip iyice sarhoş olduklarında birbirleriyle kavgaya ve hatta vuruşmaya başladılar.**

Bu olay üzerine Hazret-i Ömer (radıyallahü anh) şöyle yakardı:

"Allah'ım! Bize şarap ve içkiye ilişkin olarak gönlümüze şifa veren bir açıklama gönder!" İşte bunun üzerine **Mâide Suresinin 90. ve 91. âyetleri geldi.** Artık bu ayetlerle **içki bütünüyle yasaklanmış, haram kılınmış oluyordu.** Mâide sûresindeki ilgili âyette, **"Artık vazgeçtiniz değil mi?" deniliyordu.** Hazret-i Ömer (radıyallahü anh) de **"Rabbim! Vazgeçtik." dedi.**

Hazret-i Ali (radıyallahü anh) den şöyle bir rivâyet bulunmaktadır:

"Eğer bir kuyuya bir damla içki düşse, sonra da o kuyunun bulunduğu yerde bir minare yapılsa, o minarede ezan okumam. Eğer bir damla içki'bir denize düşse, sonra

da denizin suyu çekilip deniz kurumuş olsa ve orada da otlar bitse, orada hayvanlarınıı gütmem."

(.......) Hamr (yani şarap): Üzümün çok fazla kaynatılmasıyla üzerinde oluşan köpük atılarak elde edilen bir **içkidir.** Mastar ismiyle, **"hamr"** ismini almıştır ki, örtmek ve bürünıck manasına gelir. Bu da **aklı giderdiğinden ötürü, bu manada "hamr" ismi verilmiştir.**

"Ey îman edenler! Siz sarhoş iken (ne söylediğinizi bilinceye kadar) namaza yaklaşmayın." Nisa, 43.

İşte bu âyetin de gelmesi üzerine Müslümanlardan içki içenlerin sayısı azalmaya başlamıştı. Yine bir gün Utban b. Mâlik bir davet hazırladı, bazılarını buraya davet etti: Bir hayli içip iyice sarhoş olduklarında birbirleriyle kavgaya ve hatta vuruşmaya başladılar.

Bu olay üzerine Hazret-i Ömer (radıyallahü anh) şöyle yakardı:

"Allah'ım! Bize şarap ve içkiye ilişkin olarak gönlümüze şifa veren bir açıklama gönder!" İşte bunun üzerine Mâide Suresinin 90. ve 91. âyetleri geldi. Artık bu ayetlerle içki bütünüyle yasaklanmış, haram kılınmış oluyordu. Mâide sûresindeki ilgili âyette, "Artık vazgeçtiniz değil mi?" deniliyordu. Hazret-i Ömer (radıyallahü anh) de "Rabbim! Vazgeçtik." dedi.

Hazret-i Ali (radıyallahü anh) den şöyle bir rivâyet bulunmaktadır:

"Eğer bir kuyuya bir damla içki düşse, sonra da o kuyunun bulunduğu yerde bir minare yapılsa, o minarede ezan okumam. Eğer bir damla içki'bir denize düşse, sonra da denizin suyu çekilip deniz kurumuş olsa ve orada da otlar bitse, orada hayvanlarınıı gütmem."

(.......) Hamr (yani şarap): Üzümün çok fazla kaynatılmasıyla üzerinde oluşan köpük atılarak elde edilen bir içkidir. Mastar ismiyle, "hamr" ismini almıştır ki, örtmek ve bürünıck manasına gelir. Bu da aklı giderdiğinden ötürü, bu manada "hamr" ismi verilmiştir.

Bakara 219 Taberi Tefsiri

Âyet-i kerime'de, içki ve kumarda büyük günah olduğu, fakat insanlar için bir kısım faydalan da bulunduğu zikredilmiştir. **İçkideki günah, kişinin, içki içme neticesinde sarhoş olması yüzünden rabbini dahi tanımaz hale gelmesidir. Elbetteki bu, günahların en büyüğüdür.** Ayrıca Süddinin de dediği gibi, **içki içen kimse sarhoşluğu yüzünden insanlara zarar verir. Abdullah b. Abbas: "İçki içen kimsenin dini eksilir." demiştir. Yani, Allah'ı tanımayı bile unutur hale gelir. Kumarın günahı ise, onu oynayanın, Allah'ı anmaktan ve namaz kılmaktan uzak olmasıdır. Kumar oynayanlar arasında kin ve düşmanlık meydana gelir.**

Nitekim bu hususta Allahü teâlâ şöyle buyurmaktadır: "... Şüphesiz ki Şeytan, kumar ve içki ile aranıza düşmanlık ve kin sokmayı, sizi Allah'ın zikrinden ve namazdan men etmeyi ister. Artık bunlardan vaz geçmez misiniz?" Maide sûresi, 5/91

Âyet-i kerime'de, içki ve kumarda büyük günah olduğu, fakat insanlar için bir kısım faydalan da bulunduğu zikredilmiştir. İçkideki günah, kişinin, içki içme neticesinde sarhoş olması yüzünden rabbini dahi tanımaz hale gelmesidir. Elbetteki bu, günahların en büyüğüdür. Ayrıca Süddinin de dediği gibi, içki içen kimse sarhoşluğu yüzünden insanlara zarar verir. Abdullah b. Abbas: "İçki içen kimsenin dini eksilir." demiştir. Yani, Allah'ı tanımayı bile unutur hale gelir. Kumarın günahı ise, onu oynayanın, Allah'ı anmaktan ve namaz kılmaktan uzak olmasıdır. Kumar oynayanlar arasında kin ve düşmanlık meydana gelir.

Nitekim bu hususta Allahü teâlâ şöyle buyurmaktadır: "... Şüphesiz ki Şeytan, kumar ve içki ile aranıza düşmanlık ve kin sokmayı, sizi Allah'ın zikrinden ve namazdan men etmeyi ister. Artık bunlardan vaz geçmez misiniz?" Maide sûresi, 5/91

Bakara 219 Fahreddin Razi Tefsiri

Âlimler, **içki hakkında dört âyetin** nazil olduğunu söylemişlerdir. Mekke'de, **"Hurma ağaçlarının meyvesinden ve üzümlerden içki ve güzel birrızık edinirsiniz" (Nahl, 67)** âyeti nazil oldu. **Müslümanlar o sırada içki içiyorlardı ve içki de onlara helâl idi.** Sonra Hazret-i Ömer, Muâz ve bir grup sahabe, **Hazret-i Peygamber'e, "Ya Resûlallah, bize içkinin hükmünü söyle.. Çünkü içki, bizim aklımızı gideriyor, malımızı, tüketiyor"** dediler. Bunun üzerine, "De ki:"Onlarda hem **büyük günah,** hem insanlar için bazı faydalar vardır" **(Bakara, 219) âyeti nazil oldu.** Bu âyet nazil olunca, **bazı Müslümanlar içki içmeye devam etti, bir kısmı ise içkiyi bıraktı.** Sonra Abdurrahman İbn Avf, bir grup Müslümanı yemeğe davet etti.. **Yemek sırasında onlar içki içip sarhoş oldular.** Bir kısmı namaza kalktı ve namazda, Kâfirûn sûresini, "De ki: "Ey kâfirler, ben sizin taptıklarınıza taparım" şeklinde okudu.. Bu hâdise üzerine, **"Ey iman edenler, sarhoş olduğunuz durumda namaza yaklaşmayın" (Nisa, 43)** âyeti nazil oldu. Bu ayet nazil olunca, **içki içenlerin**

sayısı azaldı. Sonra, içlerinde Sa'd İbn Ebî Vakkas'ın bulunduğu bir grup ensar, yemek yemek için biraraya geldiler.. **İçki içip sarhoş olunca,** karşılıklı olarak övünmeye ve şiirler okumaya başladılar. Bu sırada Sa'd İbn Ebî Vakkas, içinde, ensarın hicvedildiği bir şiir okudu. **Bunun üzerine ensârdan birisi devenin çene kemiğiyle ona vurdu ve başında büyük bir yara açtı..** Bunun üzerine Sa'd da onu **Hazret-i Peygamber**'e şikâyet etti. Hâdiseden dolayı **Hazret-i Ömer, "Allah'ım, bize içki hakkında, sıkıntımızı giderecek bir açıklama gönder" dedi. Bunun üzerine, "İçki, kumar, dikili taşlar ve fal okları, ancak şeytanın ameli olan birer pisliktirler. Bundan kaçınınız ki, felaha eresiniz. Şeytan, içkide ve kumarda ancak aranıza düşmanlık ve kin sokmak, sizi Allah'ı anmaktan ve namazdan alıkoymak ister. Artık, vazgeçersiniz değil mi?" (Maide, 90-91) âyeti nazil oldu. Bu ayet inince Hazret-i Ömer, "Vazgeçtik ya Rabbi!" demiştir.**

Âlimler, içki hakkında dört âyetin nazil olduğunu söylemişlerdir. Mekke'de, "Hurma ağaçlarının meyvesinden ve üzümlerden içki ve güzel birrızık edinirsiniz" (Nahl, 67) âyeti nazil oldu. Müslümanlar o sırada içki içiyorlardı ve içki de onlara helâl idi. Sonra Hazret-i Ömer, Muâz ve bir grup sahabe, **Hazret-i Peygamber**'e, "Ya Resûlallah, bize içkinin hükmünü söyle.. Çünkü içki, bizim aklımızı gideriyor, malımızı, tüketiyor" dediler. Bunun üzerine, "De ki:"Onlarda hem büyük günah, hem insanlar için bazı faydalar vardır" (Bakara, 219) âyeti nazil oldu. Bu âyet nazil olunca, bazı Müslümanlar içki içmeye devam etti, bir kısmı ise içkiyi bıraktı. Sonra Abdurrahman İbn Avf, bir grup Müslümanı yemeğe davet etti.. Yemek sırasında onlar içki içip sarhoş oldular. Bir kısmı namaza kalktı ve namazda, Kâfirûn sûresini, "De ki: "Ey kâfirler, ben sizin taptıklarınıza taparım" şeklinde okudu.. Bu hâdise üzerine, "Ey iman edenler, sarhoş olduğunuz durumda namaza yaklaşmayın" (Nisa, 43)âyeti nazil oldu. Bu ayet nazil olunca, içki içenlerin saytsı azaldı. Sonra, içlerinde Sa'd İbn Ebî Vakkas'ın bulunduğu bir grup ensar, yemek yemek için biraraya geldiler.. İçki içip sarhoş olunca, karşılıklı olarak övünmeye ve şiirler okumaya başladılar. Bu sırada Sa'd İbn Ebî Vakkas, içinde, ensarın hicvedildiği bir şiir okudu. Bunun üzerine ensârdan birisi devenin çene kemiğiyle ona vurdu ve başında büyük bir yara açtı.. Bunun üzerine Sa'd da onu **Hazret-i Peygamber**'e şikâyet etti. Hâdiseden dolayı Hazret-i Ömer, "Allah'ım, bize içki hakkında, sıkıntımızı giderecek bir açıklama gönder" dedi. Bunun üzerine, "İçki, kumar, dikili taşlar ve fal okları, ancak şeytanın ameli olan birer pisliktirler. Bundan kaçınınız ki, felaha eresiniz. Şeytan, içkide ve kumarda ancak aranıza düşmanlık ve kin sokmak, sizi Allah'ı anmaktan ve namazdan alıkoymak ister. Artık, vazgeçersiniz değil mi?" (Maide, 90-91) âyeti nazil oldu. Bu ayet inince Hazret-i Ömer, "Vazgeçtik ya Rabbi!" demiştir.

Maide 90 Beyzavi Tefsiri

Ey îman edenler, içki, kumar, dikili taşlar ve fal okları şeytanın işinden birer pisliktir. Bunlardan uzak durun ki, kurtulasınız.

"Ey îman edenler, ancak **içki,** kumar dikili taşlar" yani ibâdet İçin dikilen putlar" ve fal okları" bunların tefsiri Sûrenin başında geçmiştir **"pisliktir" akılların tiksineceği çirkeftir.** Tekil olması **"hamr"in** haberi olmasındandır. Ma'tûfların haberi de mahzûftur.

"Şeytanın işindendir" çünkü onun allayıp pullamasından meydana gelmiştir. **(Ondan uzak durun)** zamir rics'e aittir ya da zikredilene veyahut teatiye râcidir.

"ki, kurtulasınız." ondan uzak durmakla.

Ey îman edenler, içki, kumar, dikili taşlar ve fal okları şeytanın işinden birer pisliktir. Bunlardan uzak durun ki, kurtulasınız.

"Ey îman edenler, ancak içki, kumar dikili taşlar" yani ibâdet İçin dikilen putlar "ve fal okları" bunların tefsiri Sûrenin başında geçmiştir "pisliktir" akılların tiksineceği çirkeftir. Tekil olması "hamr"in haberi olmasındandır. Ma'tûfların haberi de mahzûftur.

Ya da mahzûf muzâfm haberidir sanki şöyle buyurmuştur: İnnema teatil hamri velmeysiri.

"Şeytanın işindendir" çünkü onun allayıp pullamasından meydana gelmiştir. (Ondan uzak durun) zamir rics'e aittir ya da zikredilene veyahut teatiye râcidir.

"ki, kurtulasınız." ondan uzak durmakla.

Maide 90 Ebü'l-Bereket Bağdadi AKA Nefesi Tefsiri

Ey îman edenler! Şarap, kumar, dikili taşlar (putlar), fal ve şans okları birer şeytan işi pisliktir; bunlardan uzak durun ki kurtutuşa eresiniz.

"Ey îman edenler! Şarap, kumar, dikili taşlar (putlar), fal ve şans okları."

Âyette geçen, (.......) kelimesi kumar ve şans oyunları manasınadir. (.......) **tapınılmak maksadıyla dikilen putlar manasınadır.** Çünkü bu putlar kendilerine **tapılısın, saygı gösterilsin diye dikilmektedir.**

(.......) Fal okları demektir. Gelecekten haber vermek için baş vurulan yol ve yöntemler manasınadır. Bu itibarla bu ifadenin içerisinde aynı zamanda bütün medyumlar, falcılar,

cinim var veya ben cinlerden Hûddam/hizmetCinler bulundurmaktayım diyenlerin tümü bu hükme tabiri V. İşte konu bu yönden değerlendirilmelidir. Çünkü bütün bunlar akideyi yani inancı sarsan şeylerdir.

“Birer şeytan işi pisliktir.” Necistir, pis ve iğrendiricidir. Bu şeyler şeytana hamledildiğin den ötürü böyle denmiştir.

Yani sanki bu **bizzat şeytanın işi ve fiili imiş gibi** sunulmuştur.

“Bunlardan uzak durun ki kurtuluşa eresiniz.”

Burada, (.......) kelimesindeki zamîr, **“pislik”** kelimesine veya **“şeytan işi”** ifadesine ya da yukanda söz konusu edilen şeylerin hepsine yahut da **mahzûf/gizlenmiş olan muzafa/tamlarıana râcidir/yöneliktir.** âdeta şöyle denilir gibidir: **“ancak şarap/sarhoşluk veren şeylerin ve kumarın/şans oyunlarının alınıp içilmesi ve kullanılması..”**

İşte bunun içindir ki bunlar, **“Rics”** kelimesiyle yani murdar, **iğrenç, tiksindirici vb. gibi bir ifadeyle nitelenmiş oldu.**

“Kurtuluşa eresiniz” ifadesi, bir çok yönlerden **içki ve kumar denilen şans oyunlarının haramlığını pekiştirmektedir.** Çünkü dikkat edilirse cümle, (.......) ile başlamaktadır. **Bunun her ikisi de yani şarap ve sarhoşluk veren maddelerle her manadaki kumar, putlara tapmakla aynı değerde tutulduğundan onunla birlikte zikredilmişlerdir.** Nitekim bir hadiste şöyle buyurulmuştur:

“Şarap/içki içen puta tapanın ta kendisidir/kendisi gibidir.” Bezzâr rivâyet etmiştir. Nitekim Keşfu'l-Esrâr eserinde “2925” de böyledir.

Yüce Allah bunun her ikisini de şeytan işi murdar ve iğrenç şeylerden olarak göstermiştir. Çünkü şeytandan insana yalnızca ve sırf kötülük gelir. Dolayısıyla bundan sakınılmak emredilmiş ve bu sakınma işi de kurtuluş olarak değerlendirilmiştir. Mademki bundan sakınmak gerçekten bir kurtuluş ise, bu takdirde bunu işlemek de zarardır, ziyandır ve hüsrandır.

Ey îman edenler! Şarap, kumar, dikili taşlar (putlar), fal ve şans okları birer şeytan işi pisliktir; bunlardan uzak durun ki kurtutuşa eresiniz.

“Ey îman edenler! Şarap, kumar, dikili taşlar (putlar), fal ve şans okları.”

Âyette geçen, (.......) kelimesi kumar ve şans oyunları manasınadır. (.......) tapınılmak maksadıyla dikilen putlar manasınadır. Çünkü bu putlar kendilerine tapılısın, saygı gösterilsin diye dikilmektedir.

(.......) Fal okları demektir. Gelecekten haber vermek için baş vurulan yol ve yöntemler manasınadır. Bu itibarla bu ifadenin içerisinde aynı zamanda bütün medyumlar, falcılar, cinim var veya ben cinlerden Hûddam/hizmetCinler bulundurmaktayım diyenlerin tümü bu hükme tabiri V. İşte konu bu yönden değerlendirilmelidir. Çünkü bütün bunlar akideyi yani inancı sarsan şeylerdir.

“Birer şeytan işi pisliktir.” Necistir, pis ve iğrendiricidir. Bu şeyler şeytana hamledildiğin den ötürü böyle denmiştir.

Yani sanki bu bizzat şeytanın işi ve fiili imiş gibi sunulmuştur.

“Bunlardan uzak durun ki kurtuluşa eresiniz.”

Burada, (.......) kelimesindeki zamîr, “pislik” kelimesine veya “şeytan işi” ifadesine ya da yukanda söz konusu edilen şeylerin hepsine yahut da mahzûf/gizlenmiş olan muzafa/tamlarıana râcidir/yöneliktir. âdeta şöyle denilir gibidir: “ancak şarap/sarhoşluk veren şeylerin ve kumarın/şans oyunlarının alınıp içilmesi ve kullanılması..”

İşte bunun içindir ki bunlar, “Rics” kelimesiyle yani murdar, iğrenç, tiksindirici vb. gibi bir ifadeyle nitelenmiş oldu.

“Kurtuluşa eresiniz” ifadesi, bir çok yönlerden içki ve kumar denilen şans oyunlarının haramlığını pekiştirmektedir. Çünkü dikkat edilirse cümle, (.......) ile başlamaktadır. Bunun her ikisi de yani şarap ve sarhoşluk veren maddelerle her manadaki kumar, putlara tapmakla aynı değerde tutulduğundan onunla birlikte zikredilmişlerdir. Nitekim bir hadiste şöyle buyurulmuştur:

“Şarap/içki içen puta tapanın ta kendisidir/kendisi gibidir.” Bezzâr rivâyet etmiştir. Nitekim Keşfu'l-Esrâr eserinde “2925” de böyledir.

Yüce Allah bunun her ikisini de şeytan işi murdar ve iğrenç şeylerden olarak göstermiştir. Çünkü şeytandan insana yalnızca ve sırf kö tülük gelir. Dolayısıyla bundan sakınılmak emredilmiş ve bu sakınma işi de kurtuluş olarak değerlendirilmiştir. Mademki bundan sakınmak gerçekten bir kurtuluş ise, bu takdirde bunu işlemek de zarardır, ziyandır ve hüsrandır.

Maide 90 Taberi Tefsiri

Ey iman edenler, içki, kumar, dikili taşlar (putlar) ve fal okları, sadece Şeytanın işinden birer pisliktirler. Bu pislikten kaçının ki kurtuluşa eresiniz.

Allahü teâlâ bundan önceki âyetlerde, insanlara helal kıldığı temiz şeyleri, bir kısım insanların, kendilerine haram kılmalarının caiz olmadığını beyan ettikten sonra bu âyet-i kerime'de de insanlara haram kıldığı şeyleri beyan etmekte ve buyurmaktadır ki: "Ey, Allah'ı ve Peygamberini tasdik eden mü'minler, şimdiye kadar içtiğiniz içkiler, oynadığınız kumarlar, önünde kurbanlar kestiğiniz dikili taşlar ve kendileriyle şans aradığınız fal okları Şeytanın yaptığı amellerden murdar olan, günaha vesile olan ve Allah'ın gazabını celbeden amellerdir. Siz, içki içmekten kumar oynamaktan, dikili taşların önünde putlara kurban kesmekten ve fal oklanyîa şans tayin etmekten kaçının ki rabbiniz katında kurtuluşa ermiş olasınız.

Âyet-i kerime'de geçen ve **"Pisliktir"** diye tercüme edilen kelimesi, **Abdullah b. Abbas tarafından "Allah'ı gazaplandiran" mânâsına, İbn-i Zeyd tarafından "Kötü şey" mânâsına yorumlanmıştır.**

Âyet-i kerime'de görüldüğü gibi içki ve kumar haram kılınmıştır putlar yapıp taşlar dikerek önünde kurbanlar kesmek ve oklar çekerek falcılık yapmak yasaklanmış ve bunların, şeytanın işinden birer pislik oldukları ifade edilmiştir. Haram kılman bu şeylerin izahları kısaca şöyle yapılabilir:

a- İÇKİ: Bu konuda Peygamber efendimiz (sallallahü aleyhi ve sellem) bir hadis-i şeritlerinde şöyle buyuruyor:

"Sarhoşluk veren her şey içkidir. Ve sarhoşluk veren her şey de haramdır. Kim dünyada içki içer de tevbe etmeden ve içkiyi bırakmadan ölürse âhirette cennet şarabını içmekten mahrum kalacaktır. Müslim, K. el-Eşribe, Bak 73, Hadis No: 2003 / Ebû Davud, K. el-Eşribe, Bab: 5, Hadis No: 3679.

Ey iman edenler, içki, kumar, dikili taşlar (putlar) ve fal okları, sadece Şeytanın işinden birer pisliktirler. Bu pislikten kaçının ki kurtuluşa eresiniz.

Allahü teâlâ bundan önceki âyetlerde, insanlara helal kıldığı temiz şeyleri, bir kısım insanların, kendilerine haram kılmalarının caiz olmadığını beyan ettikten sonra bu **âyet-i kerime**'de de insanlara haram kıldığı şeyleri beyan etmekte ve buyurmaktadır ki: "Ey, Allah'ı ve Peygamberini tasdik eden mü'minler, şimdiye kadar içtiğiniz içkiler, oynadığınız kumarlar, önünde kurbanlar kestiğiniz dikili taşlar ve kendileriyle şans aradığınız fal okları Şeytanın yaptığı amellerden murdar olan, günaha vesile olan ve Allah'ın gazabını celbeden amellerdir. Siz, içki içmekten kumar oynamaktan, dikili taşların önünde putlara kurban kesmekten ve fal oklanyîa şans tayin etmekten kaçının ki rabbiniz katında kurtuluşa ermiş olasınız.

Âyet-i kerime'de geçen ve "Pisliktir" diye tercüme edilen kelimesi, Abdullah b. Abbas tarafından "Allah'ı gazaplandiran" mânâsına, İbn-i Zeyd tarafından "Kötü şey" mânâsına yorumlanmıştır.

Âyet-i kerime'de görüldüğü gibi içki ve kumar haram kılınmıştır putlar yapıp taşlar dikerek önünde kurbanlar kesmek ve oklar çekerek falcılık yapmak yasaklanmış ve bunların, şeytanın işinden birer pislik oldukları ifade edilmiştir. Haram kılman bu şeylerin izahları kısaca şöyle yapılabilir:

a- İÇKİ: Bu konuda **Peygamber efendimiz** (sallallahü aleyhi ve sellem) bir hadis-i şeritlerinde şöyle buyuruyor:

"Sarhoşluk veren her şey içkidir. Ve sarhoşluk veren her şey de haramdır. Kim dünyada içki içer de tevbe etmeden ve içkiyi bırakmadan ölürse âhirette cennet şarabını içmekten mahrum kalacaktır. Müslim, K. el-Eşribe, Bak 73, Hadis No: 2003 / Ebû Davud, K. el-Eşribe, Bab: 5, Hadis No: 3679.

Maide 90 Fahreddin Razi Tefsiri

"Ey İman edenler, içki, kumar, (tapmaya mahsus) dikili taşlar, fal okları ancak şeytanın amelinden birer pisliktir. Onun için bundan kaçının ki kurtuluşa eresiniz".

Bil ki bu, burada zikredilen hükümlerin üçüncü çeşididir. Bu âyetin, kendinden önceki ifâdelerle münasebeti şu şekildedir: Allah daha önce, **"Ey iman edenler, Allah'ın size helâl kıldığı o en temiz ve güzel şeyleri (kendinize) haram kılmayın. Haddi aşmayın. Çünkü Allah haddi aşanları sevmez. Allah'ın size rızık olmak üzere verdiği şeylerden helâl ve tertemiz olarak yeyin" (Mâide, 87-88) buyurmuştur. Daha sonra, nefse hoş gelen**

şeylerden birisi de içki ve kumar olunca, pek yerinde olarak bu ikisinin, helal olanlar sınıfından olmayıp, aksine haram kılınmış şeyler cümlesinden olduklarını beyan etmiştir.

Bil ki biz, Bakara sûresinde hamr ve meysir kelimelerinin ne demek olduğunu anlatmıştık. Bu sûrenin başında **"dikili taşlar üzerinde boğazlanan (hayvanlar), fal oklanyla kısmet aramanız..." (Mâide. 3)** âyetini tefsir ederken ensâb ve ezlâm kelimelerinin ne demek olduklarını da zikretmiştik. Binâenaleyh, meseleye iyice vâkıf olmak isteyen herkes buralara müracaat edebilir.

Hamr kelimesinin neden iştikak ettiği hususunda şu iki açıklama yapılmıştır:

a) İçki, aklı bürüyüp, ona karışarak onu örtüp gizlediği için hamr adını almıştır.

b) İbnu'l-A'râbî, bu tabirin "kokusu değişti" anlamını ifâde eden "Terkedildi de, böylece de kokusu değişti" deyiminden alındığını söylemiştir.

Meysir kelimesi, "Arapların, kesilecek develer hakkında oynamış oldukları kumarları idi. Ansab kelimesi, onların dikip de ibâdet ettikleri ilâhlarıdır. Ezlam kelimesi ise, üzerinde "hayır" ve "şer" kelimelerinin yazılı olduğu fal oklarıdır.

"Ey İman edenler, içki, kumar, (tapmaya mahsus) dikili taşlar, fal okları ancak şeytanın amelinden birer pisliktir. Onun için bundan kaçının ki kurtuluşa eresiniz".

Bil ki bu, burada zikredilen hükümlerin üçüncü çeşididir. Bu âyetin, kendinden önceki ifâdelerle münasebeti şu şekildedir: Allah daha önce, "Ey iman edenler, Allah'ın size helâl kıldığı o en temiz ve güzel şeyleri (kendinize) haram kılmayın. Haddi aşmayın. Çünkü Allah haddi aşanları sevmez. Allah'ın size rızık olmak üzere verdiği şeylerden helâl ve tertemiz olarak yeyin" (Mâide, 87-88) buyurmuştur. Daha sonra, nefse hoş gelen şeylerden birisi de içki ve kumar olunca, pek yerinde olarak bu ikisinin, helal olanlar sınıfından olmayıp, aksine haram kılınmış şeyler cümlesinden olduklarını beyan etmiştir.

Bil ki biz, Bakara sûresinde hamr ve meysir kelimelerinin ne demek olduğunu anlatmıştık. Bu sûrenin başında "dikili taşlar üzerinde boğazlanan (hayvanlar), fal oklanyla kısmet aramanız..." (Mâide. 3) âyetini tefsir ederken ensâb ve ezlâm kelimelerinin ne demek olduklarını da zikretmiştik. Binâenaleyh, meseleye iyice vâkıf olmak isteyen herkes buralara müracaat edebilir.

Hamr kelimesinin neden iştikak ettiği hususunda şu iki açıklama yapılmıştır:

a) İçki, aklı bürüyüp, ona karışarak onu örtüp gizlediği için hamr adını almıştır.

b) İbnu'l-A'râbî, bu tabirin "kokusu değişti" anlamını ifâde eden "Terkedildi de, böylece de kokusu değişti" deyiminden alındığını söylemiştir.

Meysir kelimesi, "Arapların, kesilecek develer hakkında oynamış oldukları kumarları idi. Ansab kelimesi, onların dikip de ibâdet ettikleri ilâhlarıdır. Ezlam kelimesi ise, üzerinde "hayır" ve "şer" kelimelerinin yazılı olduğu fal oklarıdır.

Maide 91 Beyzavi Tefsiri

Ancak şeytan içkide ve kumarda aranıza düşmanlık ve kin sokmak ve sizi Allah'ın zikrinden ve namazdan alıkoymak ister. Artık bunlardan vazgeçtiniz değil mi?

"Ancak şeytan içkide ve kumarda aranıza düşmanlık ve kin sokmak ve sizi Allah'ın zikrinden ve namazdan alıkoymak ister". Bu ikisini özellikle tekrar zikretmesi ve bunlardaki vebali şerh etmesi, esas açıklanması istenenin bunlar olmasındandır. **Dikili taşlarla fal oklarının zikredilmesi ise bunların da haramlık ve kötülükte o ikisi gibi olmasındandır. Çünkü aleyhisselâm Efendimiz: İçki içen puta tapan gibidir, buyurmuştur. Namazın özellikle ayrı olarak zikredilmesi de onu büyütmek ve şunu bildirmek içindir ki, namazdan yüz çeviren îmandan yüz çeviren gibidir. Çünkü o îmanın (dinin) direğidir. Îmanla küfrü ayırandır. Sonra da geçen çeşitli engellerin sonucu olarak bunlara son vermeyi de istifham siygasıyla teşvik etti ve:**

"Artık bunlardan vazgeçtiniz değil mi?" dedi. Bununla da şunu bildirmek istedi ki, men ve uyarma durumu son noktasına varmış ve herhangi bir mazeret kalmamıştır.

Ancak şeytan içkide ve kumarda aranıza düşmanlık ve kin sokmak ve sizi Allah'ın zikrinden ve namazdan alıkoymak ister. Artık bunlardan vazgeçtiniz değil mi?

"Ancak şeytan içkide ve kumarda aranıza düşmanlık ve kin sokmak ve sizi Allah'ın zikrinden ve namazdan alıkoymak ister". Bu ikisini özellikle tekrar zikretmesi ve bunlardaki vebali şerh etmesi, esas açıklanması istenenin bunlar olmasındandır. Dikili taşlarla fal oklarının zikredilmesi ise bunların da haramlık ve kötülükte o ikisi gibi olmasındandır. Çünkü aleyhisselâm **Efendimiz**: İçki içen puta tapan gibidir, buyurmuştur. Namazın özellikle ayrı olarak zikredilmesi de onu büyütmek ve şunu bildirmek içindir ki, namazdan yüz çeviren îmandan yüz çeviren gibidir. Çünkü o îmanın (dinin) direğidir. İmanla küfrü ayırandır. Sonra da geçen çeşitli engellerin sonucu olarak bunlara son vermeyi de istifham siygasıyla teşvik etti ve:

"Artık bunlardan vazgeçtiniz değil mi?" dedi. Bununla da şunu bildirmek istedi ki, men ve uyarma durumu son noktasına varmış ve herhangi bir mazeret kalmamıştır.

Maide 91 Ebü'l-Bereket Bağdadi AKA Nefesi Tefsiri

Şeytan içki ve kumar yoluyla ancak aranıza düşmanlık ve kin sokmak; sizi, Allah'ı anmaktan ve namazdan alıkoymak ister. Artık (bunlardan) vazgeçtiniz değil mi?

“Şeytan içki ve kumar yoluyla ancak aranıza düşmanlık ve kin sokmak; sizi, Allah'ı anmaktan ve namaz dan alıkoymak ister.”

Bu âyette bu iki şeyden doğacak olan **kötülüklerden** söz edilmektedir. Bunlar ise, karşılıklı düşmanlık, kin, nefret ve buğzetmek gibi şeylerdir. **Sarhoşlar ile kumarbazların arasında her zaman bu sayılanlar mevcuttur. Buna bağlı olarak bu iki şey bu kimseleri ya bağımlılarını Allah'ı anmaktan, emirlerini yerine getirmekten, yasaklarından kaçınmaktan hep uzak tutar. Aynı zamanda namaz vakitlerine riayetten de alıkoyar. Özellikle Allah'ın anma ile beraber namaz ibâdetine yer verilmesinin sebebi, namazın derecesinin fazlaliği ve önemi, sebebiyledir. Sanki burada özellikle şöyle denilir gibi bir mana vardır: “Özellikle de namazdan..”**

Çünkü bilhassa ilk âyette tapınılmak maksadıyla dikilen putlar ile fal okları arasında bu ikisinin zikredilmesinden sonra, sonraki âyette ise bu ikisini ayrıca özel olarak zikretmiş olması şu açıdandır. Asıl burada muhatap îman edenlerdir yani mü’minlerdir. Burada öncelikle mü’minlerin **içki ve kumardan el etek çekmeleri ve uzak durmaları kesin olarak istenmektedir. İçki içmemeleri ve kumar oynamamaları istenmekte, bunlardan menolunmaktalar.** Bu arada putlardan ve fal oklarından söz edilmiş olması, sırf içki ve kumarın haramlığını veya yasaklığmı tekit ve pekiştirmek içindir. Bir de bütün bu fiillerin müşriklerin ve din düşmanların amelleri olduğu gerçeğini açıklamak ve ortaya koymak içindir.

Burada âdeta puta tapanlarla içki içenlerin ve kumarbazların yaptıkları iş bakımından aralarında hiçbir farkın bulunmadığını, hepsinin de günah bakımından aynı olduklarını bildirmek istiyor gibidir. Daha sonra içki ve kuman ayrıca söz konusu etmesi ise, burada asıl üzerinde durulmak istenen şeyin bu ikisi olduğu gerçeğine dikkat çekmek içindir.

“Artık (bunlardan) vazgeçtiniz değil mi?”

Şüphesiz böyle bir ifade, direk olarak yapılacak olan bir nehiyden veya **yasaklamadan çok daha etkin bir ifadedir. Burada âdeta şöyle denilir gibidir:**

“Size bu ikisi hakkında, onlardan uzak durmanız, yaklaşmamanız hakkında türlü yasaklar okundu ve söylendi. Bütün bu yasaklayıcı nedenlere ve sebep olduğu kötülüklere bakarak artık vazgeçtiniz değil mi? Yoksa siz bütün bu anlatılanlardan kendinize hiç mi bir ders çıkarıp öğüt almadınız ve hala aynen eski yolda mı devam üzeresiniz?.'“

Şeytan içki ve kumar yoluyla ancak aranıza düşmanlık ve kin sokmak; sizi, Allah'ı anmaktan ve namazdan alıkoymak ister. Artık (bunlardan) vazgeçtiniz değil mi?

"Şeytan içki ve kumar yoluyla ancak aranıza düşmanlık ve kin sokmak; sizi, Allah'ı anmaktan ve namaz dan alıkoymak ister."

Bu âyette bu iki şeyden doğacak olan kötülüklerden söz edilmektedir. Bunlar ise, karşılıklı düşmanlık, kin, nefret ve buğzetmek gibi şeylerdir. Sarhoşlar ile kumarbazların arasında her zaman bu sayılanlar mevcuttur. Buna bağlı olarak bu iki şey bu kimseleri ya bağımlılarını Allah'ı anmaktan, emirlerini yerine getirmekten, yasaklarından kaçınmaktan hep uzak tutar. Aynı zamanda namaz vakitlerine riayetten de alıkoyar. Özellikle Allah'ın anma ile beraber namaz ibâdetine yer verilmesinin sebebi, namazın derecesinin fazlaliği ve önemi, sebebiyledir. Sanki burada özellikle şöyle denilir gibi bir mana vardır: "Özellikle de namazdan.."

Çünkü bilhassa ilk âyette tapınılmak maksadıyla dikilen putlar ile fal okları arasında bu ikisinin zikredilmesinden sonra, sonraki âyette ise bu ikisini ayrıca özel olarak zikretmiş olması şu açıdandır. Asıl burada muhatap îman edenlerdir yani mü'minlerdir. Burada öncelikle mü'minlerin içki ve kumardan el etek çekmeleri ve uzak durmaları kesin olarak istenmektedir. İçki içmemeleri ve kumar oynamamaları istenmekte, bunlardan menolunmaktalar. Bu arada putlardan ve fal oklarından söz edilmiş olması, sırf içki ve kumarın haramliğini veya yasaklığmı tekit ve pekiştirmek içindir. Bir de bütün bu fiillerin müşriklerin ve din düşmanların amelleri olduğu gerçeğini açıklamak ve ortaya koymak içindir.

Burada âdeta puta tapanlarla içki içenlerin ve kumarbazların yaptıkları iş bakımından aralarında hiçbir farkın bulunmadığını, hepsinin de günah bakımından aynı olduklarını bildirmek istiyor gibidir. Daha sonra içki ve kuman ayrıca söz konusu etmesi ise, burada asıl üzerinde durulmak istenen şeyin bu ikisi olduğu gerçeğine dikkat çekmek içindir.

"Artık (bunlardan) vazgeçtiniz değil mi?"

Şüphesiz böyle bir ifade, direk olarak yapılacak olan bir nehiyden veya yasaklamadan çok daha etkin bir ifadedir. Burada âdeta şöyle denilir gibidir:

"Size bu ikisi hakkında, onlardan uzak durmanız, yaklaşmamanız hakkında türlü yasaklar okundu ve söylendi. Bütün bu yasaklayıcı nedenlere ve sebep olduğu kötülüklere bakarak artık vazgeçtiniz değil mi? Yoksa siz bütün bu anlatılanlardan kendinize hiç mi bir ders çıkarıp öğüt almadınız ve hala aynen eski yolda mı devam üzeresiniz?."'

Maide 91 Taberi Tefsiri

Şüphesiz ki şeytan, kumar ve içki ile aranıza düşmanlık ve kin sokmayı, sizi Allah'ın zikrinden ve namazdan men etmeyi ister. Artık bunlardan vaz geçmez misiniz?

Ey iman edenler, Allah sizleri islam kardeşliği ile birleştirdiği halde şeytan, kumar ve içki vasıtasıyla sizin aranıza ancak **düşmanlık sokmayı, kin tohumlan ekmeyi, böylece sizi birbirinize düşürmeyi, Allah'ı anmaktan ve namazdan alıkoymayı ister.** Artık Allah'ın size **haram kıldığı şeylerden vaz geçin.** Müfessirler bu **âyet-i kerime**'nin nüzul sebebi hakkında çeşitli görüşler zikretmişlerdir:

a- Bazılarına göre bu **âyet-i kerime**'nin nüzul sebebi, Hazret-i Ömer'in, içkinin haram kılınmasına dair **Allahü teâlâ**ya dua etmesidir. Bu hususta Ebû Meysere diyor ki:

"Ömer b. el-Hattab Allah'a şöyle dua etti: **"Ey Allah'ım sen içki hakkında bizi şifaya kavuşturan bir açıklama yap."** Bunun üzerine Bakara suresinin **"Ey Rasûlüm, sana içki ve kumardan soruyorlar de ki: "Onlarda büyük günah vardır. İnsanlar için faydaları da vardır. Bakara Sûresi, 2/219.** 16 Nisa Sûresi, 4/43. âyet-i nezil oldu. Ömer çağırıldı ve bu âyet ona okundu. Yine Ömer: **"Ey Allah'ım sen içki hakkında bizi şifaya kavuşturan bir açıklama yap."** diye dua etti. Bunun üzerine Nisa suresinin: **"Ey iman edenler sarhoşken ne söylediğinizi bilinceye kadar namaza yaklaşmayın. Nisa sûresi 4/43 Âyeti nazil oldu.** Yine Ömer çağırıldı ve bu âyet kendisine okundu, sonra Ömer tekrar: **"Ey Allah'ım sen içki hakkında bizi şifaya kavuşturan bir açıklama yap Tirmizî, K. Tefsir el-Kur'an. s. 5, Bab: 7, Hadis No: 3049.** diye dua etti. Bu sefer Maide suresinin: **"Şüphesiz ki şeytan, kumar ve içki ile aranıza düşmanlık ve kin sokmayı, sizi Allah'ın zikrinden ve namazdan men etmeyi ister. Artık bunlardan vaz geçmez misiniz?" âyeti nazil oldu.** Yine ömer çağırıldı ve ona bu âyet okundu. Ömer de dedi ki: **"Vaz geçtik, vaz geçtik.**

b- Muhammed b. Kays'a göre ise bu **âyet-i kerime** bir kısım Medineli kişiler hakkında nazil olmuştur. **Resûlüllah** Medine'ye gelince **içki içen ve kumar oynayan** bazı insanlar onun yanına gelmişler ve ona bunların hükmünün ne olduğunu solmuşlardır. Bunun üzerine **Allahü teâlâ "Ey Rasûlüm, sana içki ve kumardan soruyorlar. De ki: "Onlarda büyük günah vardır. İnsanlar için faydalan da vardır. Ancak günahları faydalarından çok büyüktür. Bakara Sûresi, 2/219. âyetini indirdi.** Bunun üzerine o insanlar dediler ki: **"Bunlar, haklarında ruhsat gelen şeylerdir. Biz, kumardan kazandığımız malı yiyelim içkiyi de içelim. Allah'tan da affedilmemizi dileyelim."** Nihâyet bir adam **akşam namazını kılarken** Kâfirim suresini şu şekilde okumaya başladı. "Ey Rasûlüm, de ki: **"Ey kâfirler, ben**

sizin taptıklarınıza ibadet ederim. Siz ise benim ibadet ettiğime tapacak değilsiniz." Bu kişi âyeti doğru okuyamadığı gibi ne okuduğunu da bilmiyordu. İşte bunun üzerine **Allahü teâlâ, "Ey iman edenler, sarhoşken ne söylediğinizi bilinceye kadar namaza yaklaşmayın. Nisa Sûresi, 4/43. âyetini indirdi. Bundan sonra insanlar yine içki içmeye devam ediyorlardı. Namaz vakti yaklaşınca ne okuduklarını bilmeleri için içki içmeyi bırakıyorlardı. Böylece devam ederlerken Allahü teâlâ**, bunu ve bundan önceki âyeti indirdi. Ve **"Artık bunlardan vaz geçmezmisiniz?" buyurdu. Onlar da "Vaz geçtik ey rabbimiz." dediler.**

c- Sa'd b. Ebi Vakkas da bu **âyet-i kerime**'nin kendisi hakkında nazil olduğunu söylemiştir. **Sa'd b. Ebi Vakkas** demiştir ki:

"Ensardan bir kişi yemek yaptı bizi davet etti. Biz, hafifçe sarhoş oluncaya" kadar içki içtik. Ensardan olan insanlarla Kureyşliler birbirlerine karşı övünmeye başladılar. Ensar, "Biz sizden daha üstünüz." dediler. Kureyşliler de "Hayır biz sizden daha üstünüz." dediler (Sa'd b. Ebi Vakkas, Kureyştendir.)" Bunun üzerine Ensardan bir kişi Devenin **çene kemiğini aldı ve onunla Sa'd b. Ebi Vakkas'ın burnuna vurdu ve burnunu yardı.** Bundan sonra Sa'dın burnu yarık kaldı. İşte bunun üzerine: **"Ey iman edenler, içki, kumar, dikili taşlar, putlar ve fal okları sadece şeytanın işinden birer pisliktirler. Bu pislikten kaçının ki kurtuluşa eresiniz." "Şüphesiz ki şeytan, kumar ve içki ile aranıza düşmanlık ve kin sokmayı, sizi Allah'ın zikrinden ve namazdan men etmeyi ister. Artık bunlardan vaz geçmez misiniz?" âyetleri nazil oldu. Ahmed b. Hanbel, Müsned, C. 1, S. 186 /Müslim, K. el-Fadail es-Sahabe, B: 43, H. N.1748.**

Taberi diyor ki: "Bize göre bu hususta doğru olan görüş şunu söylemektir: **Allahü teâlâ** bu âyetlerde **bazı şeylerin necis olduğunu zikretmiş ve onlardan kaçınmamızı emretmiştir.**

Şüphesiz ki şeytan, kumar ve içki ile aranıza düşmanlık ve kin sokmayı, sizi Allah'ın zikrinden ve namazdan men etmeyi ister. Artık bunlardan vaz geçmez misiniz?

Ey iman edenler, Allah sizleri islam kardeşliği ile birleştirdiği halde şeytan, kumar ve içki vasıtasıyla sizin aranıza ancak düşmanlık sokmayı, kin tohumlan ekmeyi, böylece sizi birbirinize düşürmeyi, Allah'ı anmaktan ve namazdan alıkoymayı ister. Artık Allah'ın size haram kıldığı şeylerden vaz geçin. **Müfessirler** bu **âyet-i kerime**'nin nüzul sebebi hakkında çeşitli görüşler zikretmişlerdir:

a-

Bazılarına göre bu **âyet-i kerime**'nin nüzul sebebi, Hazret-i Ömer'in, içkinin haram kılınmasına dair **Allahü teâlâ**ya dua etmesidir. Bu hususta Ebû Meysere diyor ki:

"Ömer b. el-Hattab Allah'a şöyle dua etti: "Ey Allah'ım sen içki hakkında bizi şifaya kavuşturan bir açıklama yap." Bunun üzerine Bakara suresinin "Ey Rasûlüm, sana içki ve kumardan soruyorlar de ki: "Onlarda büyük günah vardır. İnsanlar için faydalan da vardır. Bakanı Sûresi, 2/219. 16fi Nisa Sûresi, 4/43. âyet-i nezil oldu. Ömer çağırıldı ve bu âyet ona okundu. Yine Ömer: "Ey Allah'ım sen içki hakkında bizi şifaya kavuşturan bir açıklama yap." diye dua etti. Bunun üzerine Nisa suresinin: "Ey iman edenler sarhoşken ne söylediğinizi bilinceye kadar namaza yaklaşmayın. Nisa sûresi 4/43 Âyeti nazil oldu. Yine Ömer çağırıldı ve bu âyet kendisine okundu, sonra Ömer tekrar: "Ey Allah'ım sen içki hakkında bizi şifaya kavuşturan bir açıklama yap Tirmizî, K. Tefsir el-Kur'an. s. 5, Bab: 7, Hadis No: 3049. diye dua etti. Bu sefer Maide suresinin: "Şüphesiz ki şeytan, kumar ve içki ile aranıza düşmanlık ve kin sokmayı, sizi Allah'ın zikrinden ve namazdan men etmeyi ister. Artık bunlardan vaz geçmez misiniz?" âyeti nazil oldu. Yine ömer çağırıldı ve ona bu âyet okundu. Ömer de dedi ki: "Vaz geçtik, vaz geçtik.

b- **Muhammed** b. Kays'a göre ise bu **âyet-i kerime** bir kısım Medineli kişiler hakkında nazil olmuştur. **Resûlüllah** Medine'ye gelince içki içen ve kumar oynayan bazı insanlar onun yanına gelmişler ve ona bunların hükmünün ne olduğunu solmuşlardır. Bunun üzerine **Allahü teâlâ** "Ey Rasûlüm, sana içki ve kumardan soruyorlar. De ki: "Onlarda büyük günah vardır. İnsanlar için faydalan da vardır. Ancak günahları faydalarından çok büyüktür. Bakara Sûresi, 2/219. âyetini indirdi. Bunun üzerine o insanlar dediler ki: "Bunlar, haklarında ruhsat gelen şeylerdir. Biz, kumardan kazandığımız malı yiyelim içkiyi de içelim. Allah'tan da affedilmemizi dileyelim. "Nihâyet bir adam akşam namazını kılarken Kâfirim suresini şu şekilde okumaya başladı. "Ey Rasûlüm, de ki: "Ey kâfirler, ben sizin taptıklarınıza ibadet ederim. Siz ise benim ibadet ettiğime tapacak değilsiniz." Bu kişi âyeti doğru okuyamadığı gibi ne okuduğunu da bilmiyordu. İşte bunun üzerine **Allahü teâlâ**, "Ey iman edenler, sarhoşken ne söylediğinizi bilinceye kadar namaza yaklaşmayın. Nisa Sûresi, 4/43. âyetini indirdi. Bundan sonra insanlar yine içki içmeye devam ediyorlardı. Namaz vakti yaklaşınca ne okuduklarım bilmeleri için içki içmeyi bırakıyorlardı. Böylece devam ederlerken **Allahü teâlâ**, bunu ve bundan önceki âyeti indirdi. Ve "Artık bunlardan vaz geçmezmisiniz?" buyurdu. Onlar da "Vaz geçtik ey rabbimiz." dediler.

c- Sa'd b. Ebi Vakkas da bu **âyet-i kerime**'nin kendisi hakkında nazil olduğunu söylemiştir. Sa'd b. Ebi Vakkas demiştir ki:

"Ensardan bir kişi yemek yaptı bizi davet etti. Biz, hafifçe sarhoş oluncaya "kadar içki içtik. Ensardan olan insanlarla Kureyşliler birbirlerine karşı övünmeye başladılar. Ensar, "Biz sizden daha üstünüz." dediler. Kureyşliler de "Hayır biz sizden daha üstünüz." dediler (Sa'd b. Ebi Vakkas, Kureyştendir.)" Bunun üzerine Ensardan bir kişi Devenin çene kemiğini aldı ve onunla Sa'd b. Ebi Vakkas'ın bunuma vurdu ve burnunu yardı. Bundan sonra Sa'dın bumu yarık kaldı. İşte bunun üzerine: "Ey iman edenler, içki, kumar, dikili taşlar, putlar ve fal okları sadece şeytanın işinden birer pisliktirler. Bu pislikten kaçının ki kurtuluşa eresiniz." "Şüphesiz ki şeytan, kumar ve içki ile aranıza düşmanlık ve kin sokmayı, sizi Allah'ın zikrinden ve namazdan men etmeyi ister. Artık bunlardan vaz geçmez misiniz?" âyetleri nazil oldu. Ahmed b. Hanbel, Müsned, C. 1, S. 186 /Müslim, K. el-Fadail es-Sahabe, B: 43, H. N.1748.

Taberi diyor ki: "Bize göre bu hususta doğru olan görüş şunu söylemektir: **Allahü teâlâ** bu âyetlerde bazı şeylerin necis olduğunu zikretmiş ve onlardan kaçınmamızı emretmiştir.

Maide 91 Fahreddin Razi Tefsiri

"Şeytan içkide ve kumarda, ancak aranıza düşmanlık ve kin düşürmek, sizi Allah'ı anmaktan ve namazdan alıkoymak ister. Artık siz vazgeçtiniz değil mi?".

Bil ki **Cenâb-ı Hak**, bu şeylerden **kaçınılmasını** emredince, bunlarda iki türlü **kötülüğün** olduğunu zikretmiştir:

a) Dünyevî kötülük olup şöylece beyan buyurulmuştur: **"Şeytan İçkide ve kumarda, ancak aranıza düşmanlık ve kin düşürmek ister."**

Bil ki **düşmanlık ve kinin** ne şekilde olacağını önce **içki, sonra da kumar yönünden açıklayacağız.**

İçkiye Gelince: Bil ki, içki içen kimse hakkında görünen şudur ki, o içkiyi bir grupla birlikte içmektedir ve içmedeki maksadı ise, arkadaşları ile eğlenmek ve onlarla sohbet edip konuşarak neşelenmektir. Binâenaleyh onun bu beraberlikten gayesi, dostluk ve ülfeti kuvvetlendirmektir. Ancak ne var ki **çoğu kez bu durum, tersine döner. Zira içki aklı alır. Akıl zail olup gittiğinde ise, aklın hiçbir direnmesi olmaksızın, şehvet ve gazap insanı hakimiyetine alır. Bunların insana hâkim olması ile de, bu dostlar arasında çekişme ve tartışma meydana gelir.** Bu çekişmeler çoğu zaman **dövüşe, katilliğe ve çirkin sözler söylemeye sebebiyet verir.** Bu da, en **şiddetli bir düşmanlık ve kin doğurur. Bundan ötürü şeytan (devamlı olarak), içki içmek için biraraya gelmenin, ülfet ve muhabbeti kuvvetlendireceği düşüncesini teşvik eder ve güzel gösterir.** Durum âhirette de tersine döner ve **orada da düşmanlık ve kinin en şiddetlisi meydana gelir.**

"Şeytan içkide ve kumarda, ancak aranıza düşmanlık ve kin düşürmek, sizi Allah'ı anmaktan ve namazdan alıkoymak ister. Artık siz vazgeçtiniz değil mi?".

Bil ki **Cenâb-ı Hak**, bu şeylerden kaçınılmasını emredince, bunlarda iki türlü kötülüğün olduğunu zikretmiştir:

a) Dünyevî kötülük olup şöylece beyan buyurulmuştur: "Şeytan İçkide ve kumarda, ancak aranıza düşmanlık ve kin düşürmek ister."

Bil ki düşmanlık ve kinin ne şekilde olacağını önce içki, sonra da kumar yönünden açıklayacağız.

İçkiye Gelince: Bil ki, içki içen kimse hakkında görünen şudur ki, o içkiyi bir grupla birlikte içmektedir ve içmedeki maksadı ise, arkadaşları ile eğlenmek ve onlarla sohbet edip konuşarak neşelenmektir. Binâenaleyh onun bu beraberlikten gayesi, dostluk ve ülfeti kuvvetlendirmektir. Ancak ne var ki çoğu kez bu durum, tersine döner. Zira içki aklı alır. Akıl zail olup gittiğinde ise, aklın hiçbir direnmesi olmaksızın, şehvet ve gazap insanı hakimiyetine alır. Bunların insana hâkim olması ile de, bu dostlar arasında çekişme ve tartışma meydana gelir. Bu çekişmeler çoğu zaman döğüşe, katilliğe ve çirkin sözler söylemeye sebebiyet verir. Bu da, en şiddetli bir düşmanlık ve kin doğurur. Bundan ötürü şeytan (devamlı olarak), içki içmek için biraraya gelmenin, ülfet ve muhabbeti kuvvetlendireceği düşüncesini teşvik eder ve güzel gösterir. Durum âhirette de tersine döner ve orada da düşmanlık ve kinin en şiddetlisi meydana gelir.

Bu Ayetin, İçkinin Haramlığına Sekiz Yönden Delâlet Etmesi

Bil ki bu âyet, birçok yönden içki içmenin haram kılındığına delâlet eder:

a) "İnnemâ" (ancak) edatı ile başlamıştır. Bu kelime **hasr (sadece, ancak) manası ifâde eder.** Buna göre **Hak teâlâ** sanki şöyle demiştir: "Bu dört şeyden başka, **şeytanın ameli olan başka bir şey ve pislik yoktur."**

b) Hak teâlâ, içki ve kuman putlara (dikili taşlara) tapmakla birlikte zikretmiştir. Nitekim Hazret-i Peygamber (sallallahü aleyhi ve sellem)'in "İçki içen, puta tapan kimse gibidir" El-Câmiu's-Sağir, II/39. hadisi de bu manadadır.

c) Allahü teâlâ, bunlardan kaçınmayı ve uzaklaşmayı emretmiştir. Emrin zahiri, vücûb (farziyyet) ifâde eder.

d) Cenâb-ı Allah, (bir önceki âyette), **"kurtuluşa eresiniz"** buyurmuş ve **bunlardan uzaklaşmayı, kurtuluşa ermek saymıştır.** Uzaklaşma, bir felah olunca; bunları işlemek de, **bir hüsran ve bir umduğunu bulamama olur.**

e) Allahü teâlâ, dinî ve dünyevî bakımdan, bu şeylerden doğan çeşitli **kötülükleri** beyân etmiştir. Bunlar, **insanlar arasında, düşmanlık, kin ve nefretin meydana gelmesi ve**

Allah'ı zikretmekten ve namazdan yüz çevirmenin hasıl olmasıdır.

f) Allah "Artık vazgeçtiniz değil mi?" buyurmuştur. Bu ifâde yasaklama üslupları içinde en beliği, en etkilisidir. Sanki şöyle denilmektedir. "Muhakkak ki size, **içkinin çok çeşitli kötülüklerini ve zararlarını içeren âyetler okunmuştur.** Şimdi siz, bu men edici sebepler karşısında artık **vazgeçecek misiniz?** Yoksa bu öğütlerden ders almayıp da, aynı hal üzere **devam mı edeceksiniz?"**

g) Bu, **Cenâb-ı Hakk**'ın müteakiben gelen **âyetidir.**

Bu Ayetin, İçkinin Haramlığına Sekiz Yönden Delâlet Etmesi

Bil ki bu âyet, birçok yönden içki içmenin haram kılındığına delâlet eder:

a) "İnnemâ" (ancak) edatı ile başlamıştır. Bu kelime hasr (sadece, ancak) manası ifâde eder. Buna göre **Hak teâlâ** sanki şöyle demiştir: "Bu dört şeyden başka, şeytanın ameli olan başka bir şey ve pislik yoktur."

b) Hak teâlâ, içki ve kuman putlara (dikili taşlara) tapmakla birlikte zikretmiştir. Nitekim **Hazret-i Peygamber** (sallallahü aleyhi ve sellem)'in "İçki içen, puta tapan kimse gibidir" El-Câmiu's-Sağir, II/39. hadisi de bu manadadır.

c) Allahü teâlâ, bunlardan kaçınmayı ve uzaklaşmayı emretmiştir. Emrin zahiri, vücûb (farziyyet) ifâde eder.

d) Cenâb-ı Allah, (bir önceki âyette), "kurtuluşa eresiniz" buyurmuş ve bunlardan uzaklaşmayı, kurtuluşa ermek saymıştır. Uzaklaşma, bir felah olunca; bunları işlemek de, bir hüsran ve bir umduğunu bulamama olur.

e) Allahü teâlâ, dinî ve dünyevî bakımdan, bu şeylerden doğan çeşitli kötülükleri beyân etmiştir. Bunlar, insanlar arasında, düşmanlık, kin ve nefretin meydana gelmesi ve Allah'ı zikretmekten ve namazdan yüz çevirmenin hasıl olmasıdır.

f) Allah "Artık vazgeçtiniz değil mi?" buyurmuştur. Bu ifâde yasaklama üslupları içinde en beliği, en etkilisidir. Sanki şöyle denilmektedir. "Muhakkak ki size, içkinin çok çeşitli kötülüklerini ve zararlarını içeren âyetler okunmuştur. Şimdi siz, bu men edici sebepler karşısında artık vazgeçecek misiniz? Yoksa bu öğütlerden ders almayıp da, aynı hal üzere devam mı edeceksiniz?"

g) Bu, **Cenâb-ı Hak**k'ın müteakiben gelen âyetidir.

Kur'an'a Göre İçki Hükümlerinin sonucu:

İçki kesinlikle haramdır; bu, bütün Müslüman mezhepler için **ortak görüştür.**

İçki içmek, namazdan alıkoyar ve putlara tapmakla eşdeğerdir.

İçki, Kur'ancılar için dahi haramdır. Bakara 219. ayetini öne sürüp Maide 90-91 ayetlerini yok saymak **sahtekarlıktır**. Kur'an'ı bir bütün olarak ele almak şarttır. Tefsir, hadis ve fıkhı tarihi olarak kabul etmeyen bir kişi **Müslüman değildir; kendi anlamını çıkaran kişi deisttir.**

Hadislerde içki

Enes'ten rivayet edilmiştir:

Peygamber (ﷺ) bir sarhoşa hurma sapı ve ayakkabı ile vurdu. Ebu Bekir de bir sarhoşa kırk kırbaç vurdu.

86 Limits and Punishments set by Allah (Hudood) — كتاب الحدود

(4) Chapter: Beating with stalks of date-palm leaves and shoes. — (4) باب الضَّرْبِ بِالْجَرِيدِ وَالنِّعَالِ

Narrated Anas:

The Prophet (ﷺ) lashed a drunk with dateleaf stalks and shoes. And Abu Bakr gave a drunk forty lashes.

حَدَّثَنَا مُسْلِمٌ، حَدَّثَنَا هِشَامٌ، حَدَّثَنَا قَتَادَةُ، عَنْ أَنَسٍ، قَالَ جَلَدَ النَّبِيُّ صلى الله عليه وسلم فِي الْخَمْرِ بِالْجَرِيدِ وَالنِّعَالِ، وَجَلَدَ أَبُو بَكْرٍ أَرْبَعِينَ.

Reference : Sahih al-Bukhari 6776
In-book reference : Book 86, Hadith 5
USC-MSA web (English) reference : Vol. 8, Book 81, Hadith 767
(deprecated numbering scheme)

Report Error | Share | Copy ▼

Kaynak: Buhari 6776

İbn Ömer ve Muhammed'in [s.a.v] ashabından bazılarının şöyle dediği rivayet edilmiştir:

"Resulullah [s.a.v] şöyle buyurdu: 'Kim Hamr içerse onu kırbaçlayın; sonra (tekrar) içerse onu kırbaçlayın; sonra (tekrar) içerse onu kırbaçlayın; sonra (tekrar) içerse onu öldürün."

(42) Chapter: Stern Warnings About Drinking Khamr

(42) باب ذِكْرِ الرِّوَايَاتِ الْمُغَلَّظَاتِ فِي شُرْبِ الْخَمْرِ

It was narrated that Ibn 'Umar and a number of the Companions of Muhammad [SAW] said:

"The Messenger of Allah [SAW] said: 'Whoever drinks Khamr, whip him; then if he drinks (again), whip him; then if he drinks (again), whip him; then if he drinks (again), kill him.'"

أَخْبَرَنَا إِسْحَاقُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ أَنْبَأَنَا جَرِيرٌ، عَنْ مُغِيرَةَ، عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ أَبِي نُعْمٍ، عَنِ ابْنِ عُمَرَ، وَنَفَرٍ، مِنْ أَصْحَابِ مُحَمَّدٍ صلى الله عليه وسلم قَالُوا قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم " مَنْ شَرِبَ الْخَمْرَ فَاجْلِدُوهُ ثُمَّ إِنْ شَرِبَ فَاجْلِدُوهُ ثُمَّ إِنْ شَرِبَ فَاجْلِدُوهُ ثُمَّ إِنْ شَرِبَ فَاقْتُلُوهُ " .

Grade: Sahih (Darussalam)

Report Error | Share | Copy ▼

Reference : Sunan an-Nasa'i 5661
In-book reference : Book 51, Hadith 123
English translation : Vol. 6, Book 51, Hadith 5664

Kaynak: Nesai 5661

Ali bin Ebi Talib'den rivayet edilmiştir:

Sarhoş hariç, şer'i bir cezadan dolayı ölen kimse için üzülmem; zira (cezasını çekerken) ölürse, ailesine kan parası veririm; çünkü Allah'ın Resulü (sav) sarhoş için sabit bir ceza emretmemiştir.

(4) Chapter: Beating with stalks of date-palm leaves and shoes.

(4) باب الضَّرْبِ بِالْجَرِيدِ وَالنِّعَالِ

Narrated `Ali bin Abi Talib:

I would not feel sorry for one who dies because of receiving a legal punishment, except the drunk, for if he should die (when being punished), I would give blood money to his family because no fixed punishment has been ordered by Allah's Messenger (ﷺ) for the drunk.

حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ عَبْدِ الْوَهَّابِ، حَدَّثَنَا خَالِدُ بْنُ الْحَارِثِ، حَدَّثَنَا سُفْيَانُ، حَدَّثَنَا أَبُو حَصِينٍ، سَمِعْتُ عُمَيْرَ بْنَ سَعِيدٍ النَّخَعِيَّ، قَالَ سَمِعْتُ عَلِيَّ بْنَ أَبِي طَالِبٍ ـ رضى الله عنه ـ قَالَ مَا كُنْتُ لأُقِيمَ حَدًّا عَلَى أَحَدٍ فَيَمُوتَ، فَأَجِدَ فِي نَفْسِي، إِلاَّ صَاحِبَ الْخَمْرِ، فَإِنَّهُ لَوْ مَاتَ وَدَيْتُهُ، وَذَلِكَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم لَمْ يَسُنَّهُ.

Report Error | Share | Copy ▼

Reference : Sahih al-Bukhari 6778
In-book reference : Book 86, Hadith 7
USC-MSA web (English) reference : Vol. 8, Book 81, Hadith 769
(deprecated numbering scheme)

Kaynak: Buhari 6778

Ebu Hureyre'den rivayetle:

Peygamber (ﷺ)'e bir sarhoş getirildi ve ona dövülmesini (kırbaçlanmasını) emretti. Bazılarımız elleriyle, bazılarımız ayakkabılarıyla, bazılarımız da elbiseleriyle **(kırbaç şeklinde bükülmüş olarak) onu dövdü.** O sarhoş gidince bir adam: "Bunun nesi var? Allah onu rezil etsin!" dedi. **Allah'ın Resulü (ﷺ), "(Müslüman) kardeşine karşı şeytana yardım etme" buyurdu.**

(5) Chapter: Cursing is disliked against the drunkard and he is not regarded as a non-Muslim

(5) باب مَا يُكْرَهُ مِنْ لَعْنِ شَارِبِ الْخَمْرِ وَإِنَّهُ لَيْسَ بِخَارِجٍ مِنَ الْمِلَّةِ

Narrated Abu Huraira:

A drunk was brought to the Prophet (ﷺ) and he ordered him to be beaten (lashed). Some of us beat him with our hands, and some with their shoes, and some with their garments (twisted in the form of a lash). When that drunk had left, a man said, "What is wrong with him? May Allah disgrace him!" Allah's Messenger (ﷺ) said, "Do not help Satan against your (Muslim) brother."

حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ جَعْفَرٍ، حَدَّثَنَا أَنَسُ بْنُ عِيَاضٍ، حَدَّثَنَا ابْنُ الْهَادِ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِي سَلَمَةَ، عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ أُتِيَ النَّبِيُّ صلى الله عليه وسلم بِسَكْرَانَ، فَأَمَرَ بِضَرْبِهِ، فَمِنَّا مَنْ يَضْرِبُهُ بِيَدِهِ، وَمِنَّا مَنْ يَضْرِبُهُ بِنَعْلِهِ، وَمِنَّا مَنْ يَضْرِبُهُ بِثَوْبِهِ، فَلَمَّا انْصَرَفَ قَالَ رَجُلٌ مَالَهُ أَخْزَاهُ اللَّهُ. فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم " لاَ تَكُونُوا عَوْنَ الشَّيْطَانِ عَلَى أَخِيكُمْ ".

Report Error | Share | Copy ▼

Reference : Sahih al-Bukhari 6781
In-book reference : Book 86, Hadith 10
USC-MSA web (English) reference : Vol. 8, Book 81, Hadith 772
(deprecated numbering scheme)

Kaynak: Buhari 6781

Enes bin Malik'ten rivayet edilmiştir:

Peygamber (ﷺ) bir sarhoşu hurma yaprağı sapları ve ayakkabılarla dövdü. Ebu Bekir de (böyle bir günahkâra) kırk kırbaç vurdu.

(2) Chapter: What is said regarding the beating of a drunk

(2) باب مَا جَاءَ فِي ضَرْبِ شَارِبِ الْخَمْرِ

Narrated Anas bin Malik:

The Prophet (ﷺ) beat a drunk with palm-leaf stalks and shoes. And Abu Bakr gave (such a sinner) forty lashes.

حَدَّثَنَا حَفْصُ بْنُ عُمَرَ، حَدَّثَنَا هِشَامٌ، عَنْ قَتَادَةَ، عَنْ أَنَسٍ، أَنَّ النَّبِيَّ صلى الله عليه وسلم ح حَدَّثَنَا آدَمُ حَدَّثَنَا شُعْبَةُ حَدَّثَنَا قَتَادَةُ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ ـ رضى الله عنه ـ أَنَّ النَّبِيَّ صلى الله عليه وسلم ضَرَبَ فِي الْخَمْرِ بِالْجَرِيدِ وَالنِّعَالِ، وَجَلَدَ أَبُو بَكْرٍ أَرْبَعِينَ.

Reference : Sahih al-Bukhari 6773
In-book reference : Book 86, Hadith 2
USC-MSA web (English) reference : Vol. 8, Book 81, Hadith 764
(deprecated numbering scheme)

Report Error | Share | Copy ▼

Kaynak: Buhari 6773

Aişe'den rivayet edilmiştir:

Bakara Suresi'nin son ayetleri nazil olduğunda, Peygamberimiz (sav) onları Mescid'de okudu ve alkollü içkilerin ticaretini yasakladı.

(51) "...Then take a notice of war from Allah and His Messenger..." (V.2:279)

(51) باب {فَأْذَنُوا بِحَرْبٍ} فَاعْلَمُوا

Narrated `Aisha:

When the last Verses of Surat-al-Baqara were revealed, the Prophet (ﷺ) read them in the Mosque and prohibited the trade of alcoholic liquors.

حَدَّثَنِي مُحَمَّدُ بْنُ بَشَّارٍ، حَدَّثَنَا غُنْدَرٌ، حَدَّثَنَا شُعْبَةُ، عَنْ مَنْصُورٍ، عَنْ أَبِي الضُّحَى، عَنْ مَسْرُوقٍ، عَنْ عَائِشَةَ، قَالَتْ لَمَّا أُنْزِلَتِ الآيَاتُ مِنْ آخِرِ سُورَةِ الْبَقَرَةِ قَرَأَهُنَّ النَّبِيُّ صلى الله عليه وسلم فِي الْمَسْجِدِ، وَحَرَّمَ التِّجَارَةَ فِي الْخَمْرِ.

Reference : Sahih al-Bukhari 4542
In-book reference : Book 65, Hadith 65
USC-MSA web (English) reference : Vol. 6, Book 60, Hadith 66
(deprecated numbering scheme)

Report Error | Share | Copy ▼

Kaynak: Buhari 4542

Abdurrahman ibn Ezher'den rivayet edilmiştir:

Rasûlullah (sallallahu aleyhi ve sellem)'i hâlâ gözümün önünde canlandırabiliyorum: Sahabe ordugâhında Halid b. Velid'in ordugâhını ararken **şarap içmiş bir adam huzuruna getirildi. İnsanlara sordu: Onu dövün. Bazıları ona çarıklarla, bazıları sopalarla, bazıları da hurma ağacının taze dallarıyla vurdular.** İbn Vehb dedi ki: Bu (mitah) yeşil hurma yaprağı demektir. **Sonra Allah'ın elçisi (ﷺ) yerden biraz toz aldı ve yüzüne attı.**

(37) Chapter: One who drinks khamr repeatedly

(37) باب إِذَا تَتَابَعَ فِي شُرْبِ الْخَمْرِ

Narrated AbdurRahman ibn Azhar:

I can still picture myself looking at the Messenger of Allah (ﷺ) who was among the camps of the Companions seeking the camp of Khalid ibn al-Walid, when a man who had drunk wine was brought before him. He asked the people: Beat him. Some struck him with sandals, some with sticks and some with fresh branches of the palm-tree (mitakhah). Ibn Wahb said: This (mitakhah) means green palm fronds. Then the apostle of Allah (ﷺ) took some dust from the ground and threw it on his face.

حَدَّثَنَا سُلَيْمَانُ بْنُ دَاوُدَ الْمَهْرِيُّ الْمِصْرِيُّ ابْنُ أَخِي، رِشْدِينَ بْنِ سَعْدٍ أَخْبَرَنَا ابْنُ وَهْبٍ، أَخْبَرَنَا أُسَامَةُ بْنُ زَيْدٍ، أَنَّ ابْنَ شِهَابٍ، حَدَّثَهُ عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ أَزْهَرَ، قَالَ كَأَنِّي أَنْظُرُ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم الآنَ وَهُوَ فِي الرِّحَالِ يَلْتَمِسُ رَحْلَ خَالِدِ بْنِ الْوَلِيدِ فَبَيْنَمَا هُوَ كَذَلِكَ إِذْ أُتِيَ بِرَجُلٍ قَدْ شَرِبَ الْخَمْرَ فَقَالَ لِلنَّاسِ " اضْرِبُوهُ " . فَمِنْهُمْ مَنْ ضَرَبَهُ بِالنِّعَالِ وَمِنْهُمْ مَنْ ضَرَبَهُ بِالْعَصَا وَمِنْهُمْ مَنْ ضَرَبَهُ بِالْمِيتَخَةِ - قَالَ ابْنُ وَهْبٍ الْجَرِيدَةُ الرَّطْبَةُ - ثُمَّ أَخَذَ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم تُرَابًا مِنَ الأَرْضِ فَرَمَى بِهِ فِي وَجْهِهِ .

Grade: **Hasan Sahih** (Al-Albani)

حكم : حسن صحيح (الألباني)

Reference : Sunan Abi Dawud 4487
In-book reference : Book 40, Hadith 137
English translation : Book 39, Hadith 4472

Report Error | Share | Copy ▼

Kaynak: Ebu Davud 4487